

SLOVENSKI NAROD.

Naša vsak dan sreči izvzemski nedelje in praznike ter večja po počti prejemajo na avstro-ograke dežele na vse leto 25 K., na pol leta 13 K., na četrt leta 6 K. 50 h., za en mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 25 K., na pol leta 12 K., na četrt leta 6 K., za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača na vse leto 22 K., na pol leta 11 K., na četrt leta 5 K. 50 h., za en mesec 1 K. 90 h. — Za Domžale celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Amoričke je isto 20 K. — Na naročbo bresljevne vrednosti naročnine se ne osira. — Za osmanila se plačuje od petrostopov peti-vrste po 14 h., če se osmanila tiska enkrat, po 12 h., če se tiska dvakrat in po 10 h., če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopolni naj se izvole frankovati. — Kokupsi se ne vrnejo. — Upravnštvo in upravnštvo je v Knafljevih mlinacih št. 5. — Upravnštvo naj se blagovno pošiljati naročnine, reklamacije, osmanila, itd. j. administrativne stvari.

Upravnštvo telefoni št. 84.

Pozamezne številke po 10 h.

Upravnštvo telefon št. 85.

Slovenci, v boj za slovenske manjšine!

Kadar pregledujemo zgodovino slovenskega naroda, vidimo, da je vedno slovensko ljudstvo v vseh nezgodah, v vseh stiskah popolnoma osamljeno, da ni imelo niti enega prijatelja, ki bi mu v največji nevarnosti prišel na pomoč, ampak da si je vedno samo pomagalo v vseh hudihih bojih, ki jih je moralno prestati. Večkrat je slovenski narod zmagal v teh bojih, toda večkrat je pa tudi podlegel in lahko trdimo, da je več kot polovico sovražnih zmag zakrivil — naš lastni brat. »Slovenec že mori Slovenca brata« je ono prokletstvo, ki tepe naš narod, ki privede naše sovražnike vedno do znage. Dim, ki se je razširjal pred petsto leti iz ljubljanskega trga po vseh slovenskih deželah, je zamoril oni plamen, ki so ga vžgali v sreih slovenskega ljudstva prvi slovenski boriteli, vrgel je trdo skalo ob tla in sovražnik je triumfiral nad nepricakovano, lahko zmago. In še danes pada udarec za udarem po širokih plečih našega ljudstva, toda ono se ne zgane, oeo prenaša mirno to — saj to je božja volja. Petsto let je, kar mori ta dim naše ljudstvo in po petsto letih, ko praznjuje jubilej moža, ki je osvobodil slovensko ljudstvo nemškega jarma, naš sovražnik z usphem prodira v naše kraje, kakor v zameh slovenskemu ljudstvu, ki se pripravlja, da oslavi jubilej svojega velikana. Da, slaviti hočemo jubilej našega Trubarja, postaviti mu hočemo spomenik, prirediti to in to zavavo itd. Toda to bode le zunanja forma, ki bode pokazala, da znamo ceniti pomen Trubarjev za slovenski narod, toda druge vrednosti pač ne bode to imelo in naši sovražniki bodo ravno tako mirno dalje delovali. Ako pa hočemo Trubarjev jubilej v resnici slaviti, kakor Trubar zaslubi, imamo samo eno pot: pojdimo v boj za slovenske manjšine, v Trubarjevem imenu pojdimo zopet v boj z podvojenimi silami. V našem celiem narodnem življenju, v našem celiem političnem delovanju ter narodno-gospodarskem življenju moramo imeti samo eno pred očmi: smo, hočemo biti ter boderemo Slovenci! Ti soče in tisoče Slovencev živi v ponemčenih krajih, kateri nimajo niti najmanjših pravic narodnih, kateri se morajo popolnoma vdati nemški večini.

Mnoge slovenske manjšine žive

popolnoma zapušcene ter osamljene ter zastonj pričakujejo pomoči iz slovenskih dežela, popolnoma se vdajo nemškemu življu ter tako počasi postanejo nemška narodnost, ne da bi se kaj o tem zavedali. In tako gubimo leto za letom sto in sto slovenskih sinov in se ne zgane, tega ne vidimo, ker oni blagoslovjeni dim še ni izginil iz naših dežel. Postajamo na ta način morile lastnega brata, kajti ne slišimo, nočemo slišati njegovega krika, njegove prošnje, ko nas prosi za pomoč. Sto in sto nov izgubimo vsako leto in kraji, kjer so še pred nekaj leti prebivali Slovenci, so sedaj nemška last in naš brat, kateremu nismo hoteli pomagati, se zdaj bori proti nam, ker on se več tega ne zaveda, da je bil nekaj Slovenec — in tako se naša malomarnost maščuje nad nami samimi. Ali ni to grozno? In kdo je temu krv? Krivi smo pač sami, naša malomarnost, naša indiferentnost, kajti mnogo ljudi se pri nas še dobri, ki niti ne vedo, da so Slovenci. To se bode še maščevalo nad nami samimi, toda vzlič temu, kdor se čuti Slovenca: v boj za slovenske manjšine. Moramo se braniti, mbramo v boj in lahko smo potem brez strahu, da bi podlegli. Tako ubranimo ter vzbudimo slovenske manjšine k novemu življению, rešimo ves narod. Spojimo te slovenske otroke, zbudimo slovenske sinove tam k novemu življению, dajmo jim slovenske knjige, slovenske šole in čez nekaj let bodo lahko ponosni na svoje delo. Zahtevajmo že vendar enkrat z vso odločnostjo slovenske šole, kajti čas je že, da jih dobimo. Sicer je zelo žalostno, da se mora v državi, kjer imajo vse narodnosti iste pravice, tako in toliko let boriti za šole z materinskim jezikom, da si jih mora narod, ki mora dati svoje zadnje krajearje, ki je stal vedno zvest v hudihi bojih na strani države ter moral zaradi večnih bojev skoraj največ pretrpeti, sam zidati, z lastnim denarjem, ki ga zasuži s krvavimi žulji, toda to je pri nas že nekaj tako navadnega, da se samo ob sebi razume, da se nad tem več ne spodnika noben človek. Žalostno je sicer to, toda ker pa je že ravno tako daleč prišlo, zato pojdimo pa z podvojenimi silami v boj in ako bi morali zadnje krajearje dati za naše brate, ki so v nevarnosti, da se ponemčijo, torej ven z zadnjimi krajearji, da rešimo lastne brate.

Ves boj slovenskih manjšin ter celega slovenskega naroda je sedaj tudi boj na gospodarskem polju. Dokler ne bode slovenski narod tako sa-

mostalen, da ne bode odvisen od nemških delodajalcev, tako dolgo ne bodo prišli iz boja kot popolni zmagovalci. Ne bodo sicer zmagani zaradi tega, toda tako ne bodo mogli nikdar nastopati, kakor nam veleva naš narodni ponos. Zato bodi tudi naša prva skrb, da postanemo samostojni na gospodarskem polju, da postanejo slovenske manjšine samostojne in naša dolžnost je, da se strogo in povsod držimo gesla: Svoji k svojim. Tolikrat in tolikrat se je že slišalo to geslo, toda dosedaj vedno zastonj, naš denar gre še vedno v roke naših sovražnikov, ki ga pridno potem rabijo v našo lastno škodo. Nimamo lastne industrije, ki bi nam zadostovala, ali imamo na severu brate. Posnemajmo svoje brate na severu, Čehe, ki so tako dosledni v boju proti sovražniku, da so prišli že tako daleč v tem boju, da potrebujemo samo še — 50 šol — kakor pravi glasilo »N. J. S.« — in sever bo češki. In tako daleč jih je privedel boj za češke manjšine. Zatorej — naša naložba bodi: da obdržimo ter vrnemo našemu narodu vse njegove sinove, da se neomahljivo bojujemo za njegove pravice, ter obdržimo zemljo, katero so imeli v posesti nekdaj naši praočetje.

Že odnehavajo.

Iz Sarajevo, 13. avg.

Ko se je turški sultan vdal volji naroda in obnovil ustavo, so se nemški in madžarski mogotci, ki »upravljajo« Bosno in Hercegovino, kar prestršili. Sekcijski šef, vitez Horowitz, je hitro razglasil, da v Bosni kar nič ni treba ustave, češ, da je uprava okupiranih dežel itak napredna, da prebivalstvo razume njenе tendence in je zadovoljno s sedanjim stanjem. Oglasil se je tudi minister Burian, ki je z drugimi bese dami povedal to isto, kar Horowitz, in menda sta oba mislila, da je s tem cela zadeva dognana in rešena na občeno zadovoljnosten. Kdor ni zadovoljen, pa pride pred vojno sodišče v Banjaluki.

Toda — glej ga spaka! — kakor vse kaže, sta se Horowitz in Burian vendar urezala. Burianu tega še ni posebno zameriti, ker je sicer minister, a ga komandira Horowitz, ali da se je Horowitz tako zaletel, je vendar od sile. Horowitz je nekak regent Bosne in Hercegovine in v tej lastnosti je dobil sedaj naenkrat si jajno nezaupnico.

narodnega radikalca, da so z blisko hitrostjo frčale čez vsa igrišča in pozorišča in naposlед čez planke med kolibe in šotorje tivolskih vrtljakov in menažerij. Neki pobiralec žog, brihten fantek, je iz lastnega nagiba zlezel čez ograjo in čakal kar onkraj pozorišča na žoge.

»Hudič! Game!« je že čez par sekund kriknil Čuden, ponosen, da je zmagal koj od začetka; čeprav se še niti zganil ni. Kaj za to, če se brez zasluge tuja zasluga občuti za lastno zaslugo!

Na klopi tik obmreženega kola se je bila polagoma zbrala precejšnja družba dam in gospodov. Zmagostno je poškilit Čuden na dame. Vsak njih nasmeh, sleherni njih šepet si je razlagal poslej v lastni pridi, preverjen, da je pridobil s prvo zmagno vse na svojo stran. Obraz mu je žarel kot ščip in mu je vzvarel še bolj, ko si je osmelil neki mladenič prorokovati Janezu, da izgubi brez pardona vseh šest iger v partiji.

Mladenci je grešil na Janezovo dobrodušnost. Pri drugih igralcih bi jo bil drugače izkupil! Tako bi ga bil na primer natančni geometri. Zabóv gotovo lastnoročno pospremil do obplotnih vrat, agilni dr. Krtačnik bi mu bil najbrž zapodil tennis - žogo med rebra, kinični Šivanka bi ga bil najmanj brenil in še dobrovoljni Slavko bi bil s svojim raketom po-

veleoficiozno naznanilo, da je ministrstvo zunanjih del že dolgo pred turškim prevratom »studiralo« vprašanje o uvedbi ustave v okupiranih deželah in tudi že tozadovni predlog izročilo še pred turškim prevratom dunajskemu in peštanskemu ministrstvu, to v bistvu ni nič drugoga, kakor blamaža za sekcijskega šefa Horowitza in njegovega ministra Buriana, in sicer blamaža, ki pomeni obsodbo njih izjav. Horowitz in Burian sta se pač prenagliha.

Zaradi omenjenega veleoficioznega naznala pa še nikakor ni verjeti, da je zunanje ministrstvo še pred turškim prevratom studiralo vprašanje o ustavi za Bosno in Hercegovino in tudi že pred tem prevratom določeni načrt predložilo dunajski in peštanski vladni. Tako se gospodom v zunanjem ministrstvu pač ni mudilo. Resnica utegne biti, da so gospodje na Ballplatzu ravno tako malo mislili na ustavo v okupiranih deželah, kakor gospoda Horowitz in Burian, in da so šele zdaj prišli na to misel, ko jih je turški prevrat tako silno prenenetil.

Danes sta Bosna in Hercegovina edini absolutilistično vladani deželi v Evropi. Rusija ima ustavo, Črna gora jo ima, celo Perzija jo ima in Turčija jo je dobila, samo prebivalstvo Bosne in Hercegovine po mnenju firme Horowitz & Burian še ni zelo zano!

Avtro-Ogrska hoče biti kulturna država. Kot tako je od berolinskega kongresa dobila naročilo, da napravi red in mir v Bosni in Hercegovini. Njena misija v teh dveh deželah je bila eminentno kulturna. Trideset let je tega, kar so se avstrijsko-ogrski bajonet zavestili v Bosni, trideset let že kultivira Avstro-Ogrska okupirani deželi in prebivalstvo naj bi še vedno ne bilo zrelo za ustavno življenje? Kaj je Avstro-Ogrska pospeševala trideset let kulturo v Bosni in v Hercegovini samo na ta način, da je omogočala raznim ljudem polniti si žepe tako kakor Izet paša in Melhame paša v Carigradu?

Brez dvoma je stvar taka, da so se dunajski krogli ustrašili konsekvene, ki jih — naravno — mora roditi turška ustava v Bosni in Hercegovini. Stara resnica je, da se nikjer na svetu tako dosledno ne drže nekdanjega švedskega kancelarja krilatega izreka, da je za vladanje narodov treba preklicano malo modrosti. Pomanjkanje modrosti tvori svetovni renomé avstrijskih državnikov. Le s pomanjkanjem modrosti se da raztolmačiti dejstvo, da je te državnik

turški prevrat tako prenenetil, da še danes niso prišli do sape, da vpijejo eni »ustave ni treba, ljudstvo ni zrelo zanjo«, drugi pa oznanajo »mi smo že pred meseci na to mislili«. Ali se je čuditi, če se vsa Bosna temu smeje?

Očividno je, da merodajni krogi že odjenjavajo in da se bodo najbrž vdali. Madžari skoraj gotovo še prej, kakor dunajska gospoda, ker so Madžari vendar boljši in dalekovidenjeji politiki, kakor dunajske ekselenče. Madžari uvidevajo, da mora turška ustava v največji in najnevarenji meri vplivati na Bosno in na Hercegovino, če se je ne bo paraliziralo z ustavo za okupirane dežele. Danes je turška ustava res da še pravzaprav na papirju in zato njenega vpliva še ni posebno čutiti. Ali na jesen bo drugače. Na jesen se snide turški parlament. V njem bodo imeli vsi v turškem cesarstvu bivajoči narodi svoje zastopnike in glas tega parlamenta se bo slišal po Evropi in Aziji. Kaj misli kdo, da se Bošnjaki takrat ne bodo spominjali, da je turški sultani po državnem pravu, po berolinski pogodbini in po avstrijsko-turškem dogovoru njih suveren in da sta Bosna in Hercegovina še vedno del turške države, Avstro-Ogrska pa samo nekak sekvester. Ali misli kdo, da takrat ne bo vsa Bosna vprašala: Kako da je naša dežela edina v Evropi, ki nima ustave in da ne bo grdo gledala na tiste, ki je ne dajo ustave, v turški parlament pa ne puste njenih zastopnikov. A kaj bodo šele rekli, če se bodo nakrat oglasili Bošnjaki in po svojih prijateljih v turškem parlamentu zahtevali, da pošljeta v ta parlament tudi Bosna in Hercegovina svoje zastopnike.

Naj se na Dunaju in v Budimpešti nikar ne igrajo z ognjem. Vzlic vsem franciškanom je razpoloženje v Bosni in Hercegovini tako, da na stanejo lahko prav resne, prav velike in tako nevarne komplikacije, da se zamore iz njih roditi opašen k onflikt. Turški parlament se bo pečal tudi z Bosno in s Hercegovino, to je gotovo, o tem je prepričan zadnji bosanski Mohamedan, in Avstro-Ogrska se bo morda še briedko kesa, če ne da okupiranim deželama pravočasno ustave.

Nečuvano.

C. kr. okrajno glavarstvo v Poštovni je razposlalo na vsa županstva neko odredbo, v kateri županstvom

zajd trkljala proti sosednjemu igrišču.

»Nesramnost! Marsch!« je zabil široko razkačeni Čuden in obupno zavilhel raket. Zaman. Brezobzirni pes jo je posmodil naravnost proti njemu ter se intakten zmužil ravno med njegovimi nogami. Nato je drvel s konstantno hitrostjo proti sosednjemu igrišču. Elastični dr. Polenček je brž opazil nevarnost ter pognal svoje tanke krake ravno pravočasno v zrak, da ni preprečil ravne smeri pasjega teka.

Usodna žoga se je strkljala naposled pod krilo gospodične Fridoline in nesramnji pes se je tudi naposled zaletel pod krilo gospodične Fridoline.

»Gospodje! Na pomoč!«

Fridolina vrla se je iz polnega zadrila. Izpuštila je raket in tisti čas jo je zadelo »set« — kroglica od nasprotnika dr. Župe ravno v obraz.

Vsi posnetniki vseh štirih igrišč so se, pozvani po gospodični Fridolini, neprisiljeno smeiali vsestranski pasji katastrofi, le gospod Živko se je še vedno neprisiljeno smejal vsestransko uspeli — lastni rimi.

Tudi zapoltni gledaleci in kritiki raznih stanov in struj, so zagnali raznim stanovom in strujam primezen — krohot ter ga vzel in nesli s seboj na tivolska zabavica.

ukazuje, da se morajo predpisani pristavki, oziroma potrdila na živinskih potnih listih za živino, ki je namenjena za v Reko ali sploh na Ogrsko-Hrvaško v edno tudi v nemškem jeziku spisati v vrhu tega je treba tudi še prestaviti slovensko besedilo v rubrikah 3., 4., 5. in 6. živinskem potnega lista vedno v nemški jeziku, sicer se bode proti županom strogo kazensko postopalo. To odredbo je podpisal dr. pl. Andrejka, c. kr. okrajni komesar.

Zelo milostno je to od tega gospoda, da ni naročil omenjeni pristavek tudi v ogrskem jeziku napisati.

Za to velikodušnost je več županov notranjskih občin takoj z največjo hvalenostjo sklenilo, da bodo predpisane pristavke oziroma potrdila na živinske potne liste samo v slovenskem jeziku napisali oziroma napraviti pustili.

G. dr. pl. Andrejki pa svetuje, da predno nas misli na obljuženi ričet pozvati, naj enkrat nekoliko prej pride v pisarno in pogleda v državni temeljni zakon z dne 21. decembra 1867 o občinih pravicah državljanov v kraljestvih in deželah, zastopanih v državnem zboru.

Clen XIX. omenjenega zakona določuje, da ima vsak narod v naši državi nedotakljivo pravico, svojo narodnost in svoj jezik čuvati in gojiti.

Tako protizakonito vsiljevanje pod žuganjem kazni, je za notranjske občine, kajih župani po večini niti nemškega jezika ne razumejo in sploh za slovenski narod skrajno razžaljivo in moramo proti temu odločno protestirati.

Ako hočete imeti nemške živinske potne liste za Madžare, napravite jih sami, mi notranjski župani pa poleg že imajoče krivične državne tlake nočemo biti še vrh tega sluge narodov, osobito pa ne nemškega Miheljna.

Eden v imenu vseh.

Loške novice.

Ob priiliki shoda S. K. S. Z. v Škofiji Loki, smo slednjič vendarle prišli na sled onim hinavcem, ki so prav po kameleonsko menjajo svojo barvo vleklki ljudi za nos ter jih uporabljali v svoje dobičkažljene nameñe. V prvi vrsti nam je tu omeniti trgovca Oblaka, ki hoče s svojo železnino zalagati vse farovže v loški okolici. To je pokazal že ob zadnjih deželnozborskih volitvah in slednjič še ob prihodu S. K. S. Z. Da bi se Sinkovec kolikor toliko prihlinil, ga je spremjal kot zvest njegov pristaš po vseh shodih in mu stal na strani, kot desna roka, ki je bila pripravljena vreči iz dvorane vse, kar bi se ne vjemalo z njegovimi predlogi. V čast S. K. S. Z. je seveda zastava visela iz njegove hiše kar tri dni skup, da bi vsaj videli klerikalci, /kako vernega moža imajo v svojem brlogu. Ni nam pa potreba omenjati tu še drugih njegovih nastopov, ker bi ga s tem preveč osmešili med ljudstvom. Torej Oblak! Vaše misli so nam deloma znane, zaradi tega ne skušajte s svojo dvojezičnostjo prevariti pristaše naše stranke, sicer pridemo na dan s čim drugim. Pa bodite potolaženi, saj vas spremja v teh težavah še celo vrsta takih mučenikov, kakov: čevljar Blaznik, trgovec Debeljak, klepar Kavčič i. dr.

Prav lepo so se navadili otroci v »Katoliškem domu« trgati po mestu plakate. Ni nam sicer znano popolnoma, kaj je vzrok temu, vendar

»Dež za solec mora biti!« — in z veselim intermezzom se spodobi — resna igra. Resna namreč za one, ki resno menijo, da se resno skriva v mirni in pozorni igri resnična resnost.

Da je na primer lawn-tennis igra resna, je treba predvsem vsestranski pozornosti na žoge. Treba je namreč, da človek poleg telesnih talentov tudi svoje duševne sile intenzivno koncentriра na žoge. Obrazi pravih igralcev in igralk se medsebojno ignorirajo! Koketiranje je izključeno, da se ne vzbudi telesnim energijam smrtnonevražna komunikacija sre. Proč torej z mehkim pogledi in s sreči in s sanjam in z ljubezni, če centrum vsega igralčevega bitja in žitja frči za žogo! Z žogo za žogo! To je deviza vseh deviz. Rahločutna potetska sreca, zakaj tožite, da ni več na svetu idealov?

Žalibog, da je v krogu igralcev in seveda zlasti v krogu gledalcev navadno premnogo bitij, ki jim ni žoga izključen, odnosno izključljiv ideal. Ali ob resni igri vpliva resnost pravih igralcev tudi na ta bitja, da utihne tudi njih poljudna govorica in da molče — zdehajo.

Tako je naravno, da v splošni molk tem glasneje udarjajo neubrani in burni zvoki tivoljskih lajn, zvončev in bobnov ter vsaj deloma absorbirajo pozornost v igro zamaknjene družbe. Ti zvoki reproducirajo plati najžalhtnejših skladb dolci do Leharjeve »Vesele vdoive«. In četudi

bi se pa dalo iz tega sklepati marsikaj, kar bi se ne ujemalo s pravili telovadnih odsekov, ki so nam prišla slučajno v roke.

Nemila smrt nam je pobrala v teku enega tedna dva zvesta pristaša narodno - napredne stranke. V torem zjutraj je preminul v bolnišnici dr. Anton Arko. Kot predsednik »Narodne čitalnice« je povzdignil društvo do viška, katerega zavzema sedaj. Tudi kot zdravnik je bil vobče spoštovan med ljudstvom, tako, da je vsakega užalostila kruta vest o njegovi smerti. Naj v miru počiva!

Glasovi iz Idrije.

O novem načrtu železniške zvezze z Idrijo, kakor so ga napravili klerikalci, smo že poročali in smo že takrat izjavili, da nas silno veseli, ker se hočejo slednjič tudi klerikalci vzeti za rešitev tega gotovo zelo prečega vprašanja. V tej naši izjavi je seveda tičalo očitanje, da se klerikalci dosedaj niso prav nič brigali za tako važno stvar. Kajpak da so si klerikalci tudi samo v svesti svoje brezbržnosti in nedelavnosti v tem oziru. Toda javno tega nočeojo priznati. Zato se v sobotnem »Slovencu«, ko poročajo o ustavnovitvi lastnega konzorcija, opravijo in izgovarjajo, da so doslej le vsled tega stali na strani, ker niso hoteli naprednjakom delati ovir; ko se je pa izkazalo, da ti ne morejo ničesar dosegči, so bili prisiljeni sami vzeti stvar v roke. Z vso odločnostjo zavračamo insinuvacijo, da bi napreden konsorcij ne bil storil svoje dolžnosti, ker smo prepričani, da bode bočnost pokazala sad tega dela; ali to nas nikakor ne ovira, da ne bi novemu konzorciju ne želeti vse sreče in uspeha; čas bi pač bil, da klerikalci popravijo, kar so zamudili. Idrijska železnica bodi klerikalcem koncesija za njihovo dosledno hlapčevstvo vsakokratni vlad! Nam je odločiljen cilj, kdor ga bode dosegel, temu naj gre hvala in zahvala. Mi hočemo železnicu, pa naj jo nam pristori Peter ali Pavel. Če se je klerikalni konzorcij ustavil z resnim namenom priboriti Idriji železnicu, bodi blagoslovljeno njegovo delo; če pa je njegov namen v zadnjem momentu prepričiti uspeh naprednega dela, bode interesirano ljudstvo že znalo obračuniti s takim brezvstnim strankarstvom. Naša iskrena želja je, da vendar enkrat dobimo železnicu; zato želimo, da bi se klerikalni konzorcij ne bil ustavil samo radi bližajočih se volitev ali pa z namenom prepričiti sadove delovanja naprednega konzorcija.

In pazniških krogov smo prejeli slednje pritožbo, ki jo objavljamo v ilustraciji nezdravil razmer pri našem rudniku. Izmed klerikalnih pažnikov in pisarjev ima neki P. največ sreče pri avanziranju in vsakoletnih podporah. Pred dvemi leti je prišel iz III. v II. razred državnih slug in pri tem preskočil 14 tovarišev, ki so imeli vsi več službenih let in so bili tudi vsaj tako zmožni kot on. Ker pa vsako leto vendar ne more avanzirati, dobi pa po 2 do 3 nagrade. Letos je dobil prvo v znesku 50 K. že januarja meseca, zdaj pa že drugo v znesku 80 K. in sicer pod naslovom »Kurkosten«. Zakaj vse to? Zato, ker je P. baje prvi »informator« g. nadsvetnika in ker jo zna vedno tako izvesti, da dela po uradnih urah, kar g. nadsvetnik posebno ugaja. Tega pa g. nadsvetnik ne vidi, da dela P.

»Nihče se ne odzove?!... Naj pa bo v božjem imenu! Pa dokažeš jaz! Danes zlasti iz etičnega, estetičnega, trinogičnega ter nacionalnega stališča! He, to zadnje je pravzaprav prvo! Kajti danes, ko divja narodnostni boj po vseh oglih naše države, ah, po vseh kotih in na vseh poljih naše mile slovenske domovine, je prekleto krvava potreba, da čuvamo popje našega naroda, to je našo mladostno inteligenco, in da zaradi tega recimo igramo — lawn-tennis. To pa seveda v izključno narodnih krogih! Res, narodno inteligenco vzgojis le, če ji nudiš družabnosti, zabave in športov v izključno narodnih krogih! Brez inteligence namreč —!«

»Je že zopet v narodni godilji! Že brglezi v Lattermanovih kostanjih znajo na pamet tvoje radikalne kvante! — se je rogal veseli Živko. Brez intelligence namreč ni nič! Poglej — Korošce!«

»Dajte jim lawn-tennis! — se je oglasil sarkastično dr. Alabaster. »Vraga, zagovarjaj rajš kot filozof svoje medicinsko stališče!«

»Kaj? Misliš, da ne znam! Hvalo polje! Zlasti za kritika, dragi Alabaster! Glede igre same pozneje! Prej samo mimogrede omenim, da mi ti prostori niso všeč. Preveč pare, dima, pruhov v premalo kisika. Torej trdim, da je lawn-tennis igra — koristna in potrebna. Cenjene dame in gospodje — dokažite mi to!«

Molk. — Dame na bližnji klopi se drezajo in muzajo z gospodi vred.

med uradnimi urami za kako klerikalno društvo, da na primer prepisuje note za »Katoliško delavsko družbo«. Sladak in ponižen obraz dandas res največ velja. Kadars pa prisi podpore kak drug uslužbenec, ki ima bolezni v družini, ali je morda sam dolgo časa bolan, se mu pa odgovori, da bode spravil rudnik do bankerota. In pri tem je še tak razloček med lahko in nenaporno P.-ovo službo in pa med težavno službo obratnih na primer žgalničnih pažnikov. Ti morajo v skrajno nezdravem zraku narediti po 100 ponočnih šihtov v enem letu, toda o »Kurkosten-podpori« dosedaj še niso slišali, dasiravno bi bila pri njih posebno na mestu. S protekcijo proč, za vse enako mero! *

vorednu je stanovala ženska, ki je svojo lastno hčer navajala k vlačugarstvu. Izčila jo je vsestransko in v dotično barako vlekla na ulici ujetne moške k hčeri, sama pa stala na straži. Policija je prišla stvari na sled in ji naredila konec, a prizadeti moški niso bili nič kaznovani, ker je blo dekle že nad 14 let staro.

Demoralizacije moške in ženske mladine pa ni samo krivo to, da so starši pijanci, da žive otroci ubožno in da nimajo nobene vzgoje ter so vsled stanovanjskih razmer priče dogodkom, ki jih morajo pokvariti, nego poglavito to, ker nimajo nič pravega nadzorstva. Dosti je prav pošteni staršev, ki imajo pokvarjene otroke. Navadno se pokvarje v starosti od 12. do 15. leta in to v slabih družbi. En sam demoraliziran otrok lahko pokvari otroke iz cele ulice. Znana stvar je, da je razmeroma prav mnogo deklet, ki so bile v starosti 13 do 15 let na najslabšem glasu, a ko so prišle k pameti, so se poboljšale in se jim zdaj ne more nič očitati. Se več jih je seveda, ki se niso poboljšale, nego so postale previdnejše in rafinirane.

Včasih je bilo vlačugarstvo v Ljubljani prav v cvetu. V tem oziru se je obrnilo na bolje, kar je pač v prvi vrsti zasluga mestnega magistrata, deloma pa tudi boljših socijalnih razmer. Dekleta, ki so za denar svakomur na razpolaganje, so postala precej redka. S tem pa še ni dobijeno merilo za hravnost med tistem ženstvom, iz katerega so se rekrutirale te vrste »ljubimk«. Hravnost sama je ostala tista reva, kakor je bila včasih morda še večja, le da se dekleta ne prodajajo tako za denar, nego se vdajo »iz ljubezni«.

Tudi rufijanstvo, ki je bilo včasih močno razvito, je skoro popolnoma izginilo. To je izključno zasluga policije. Sicer se sem in tam še čuje o kaki obsodbi zaradi sovodenja, a kdor se zanima za take obravnave, izve pravzaprav le dejstva, ki so dobro sprizvevalo za Ljubljano. Navadno so ženske, ki so jih rufijanke izvabile, stare znanke policije, notarje, vlačuge ali služkinje, ki so brez službe, pa tudi niso na dobrem glasu. Da bi bile te profesionalne rufijanke zapeljale kako nedolžno dekle ali sploh kako mlajše dekle, se že dolgo let ni čulo. Kar se tiče klijentov teh rufijank, pa pričajo te obravnave, da so to navadno moški, ki bi lahko in radi kaj poštenega plačali, če bi jim mogla rufijanke — kaj edenje dekle dobiti, a da se zadovoljuje z izvrski, prav ker kaj boljega ni uvoliti. To pač svedoči, da smatramo lahko rufijanstvo kot zatrto v Ljubljani. In to je velika, nepreenljiva zasluga, ki si jo je pridobil policija, zakaj iz drugih mest se čuje, da se rufijanstvo vse bolj razvija in postaja občna nevarnost, ker love rufijanke zlasti mlada dekleta in pa omožene ženske. Očitno vlačugarstvo se da nadzorovati tajno, pod okriljem rufijank pa ne, a kaj lahko iz tega nastane, to pričajo ne le Budimpešta in Dunaj, nego tudi že Trst in Reka. Žrtve rufijank so v prvi vrsti omožene ženske. Te, če so v skromnih razmerah, a bi rade dobro živele in se lepo oblačile, se dajo najlaglje ujeti v ranjke rufijank. V Budimpešti in na Dunaju je na stotine meščanskih gospa, ki so v zvezi z rufijankami, seveda ne da bi mož kaj vedel. Pri nas tega ni in tudi ni bilo; upajmo, da tudi nikdar ne bo, čeprav raste s številom mestnega prebivalstva tudi nevarnost.

(Konec.)

Prijanje demoralizira ljudi in jih tudi ekonomično uničuje. Pogubno je pa ne le za dotične pijance same, marveč všeč meri za njih otroke. Kdor le malo pogleda v tiste kroge, ki tvorijo najnižjo plast ljubljanskega prebivalstva, se mora ustrati razmer, ki tamkaj vlada. Naj navedem le nekaj slučajev:

a) Rodovina nekega delavca, ki je vdan pijanec, obstoji iz petih oseb. Vse te osebe spe v eni sobi. Mož in žena sta še mlada. Najstarejši otrok je ponoči že marsikaj videl in pripoveduje o tem drugim otrokom. Posebno se zanima za to, kar se godi, kadar sta oče in mati pijana.

b) V neki drugi rodovini, obstoječi iz štirih oseb, imajo dva delavca na stanovanju. Mati je pijanka, pa tudi mož je dostikrat pijan. Najstarejši otrok je komaj 16 let star in ima intimno razmerje z obema delavcema, ki stanujeta pri starših.

Materi je to gotovo znano in najbrž tudi očet, a ker dajeta delavca včasih za pijaco, molčita obo. Na očitajo nekega soseda je mati rekla: Saj je vse eno, če se speča z delavcem ali s »soldatom«.

c) Neki pijanec ima 15letno hčer in jemlje včasih na stanovanje ženske, ki delajo na stavbah. Vsi ti ljudje spe v eni sobi. Pogovori teh ženskih so taki, da so dekle že popolnoma korumpirali. Dekle se nastavlja že najbolj zanikrnim ljudem.

Take razmre so posledica, ker prebivajo odrasli demoraliziranci z nedoraslimi otroci v eni sobi.

Zgode se pa še dosti hujši slučaji. Marsikdo se bo še spominjal, da je imela Ljubljana po potresu svojo »afero Tušl«. V Lattermanovem dre-

valjaju ženske, ki je svojo lastno hčer navajala k vlačugarstvu. Izčila jo je vsestransko in v dotično barako vlekla na ulici ujetne moške k hčeri, sama pa stala na straži. Policija je prišla stvari na sled in ji naredila konec, a prizadeti moški niso bili nič kaznovani, ker je blo dekle že nad 14 let staro.

Demoralizacije moške in ženske mladine pa ni samo krivo to, da so starši pijanci, da žive otroci ubožno in da nimajo nobene vzgoje ter so vsled stanovanjskih razmer priče dogodkom, ki jih morajo pokvariti, nego poglavito to, ker nimajo nič pravega nadzorstva. Dosti je prav pošteni staršev, ki imajo pokvarjene otroke. Navadno se pokvarje v starosti od 12. do 15. leta in to v slabih družbi. En sam demoraliziran otrok lahko pokvari otroke iz cele ulice. Znana stvar je, da je razmeroma prav mnogo deklet, ki so bile v starosti 13 do 15 let na najslabšem glasu, a ko so prišle k pameti, so se poboljšale in se jim zdaj ne more nič očitati. Se več jih je seveda, ki se niso poboljšale, nego so postale previdnejše in rafinirane.

Včasih je bilo vlačugarstvo v Ljubljani prav v cvetu. V tem oziru se je obrnilo na bolje, kar je pač v prvi vrsti zasluga mestnega magistrata, deloma pa tudi boljših socijalnih razmer. Dekleta, ki so za denar svakomur na razpolaganje, so postala precej redka. S tem pa še ni dobijeno merilo za hravnost med tistem ženstvom, iz katerega so se rekrutirale te vrste »ljubimk«. Hravnost sama je ostala tista reva, kakor je bila včasih morda še večja, le da se dekleta ne prodajajo tako za denar, nego se vdajo »iz ljubezni«.

Včasih je bilo vlačugarstvo v Ljubljani prav v cvetu. V tem oziru se je obrnilo na bolje, kar je pač v prvi vrsti zasluga mestnega magistrata, deloma pa tudi boljših socijalnih razmer. Dekleta, ki so za denar svakomur na razpolaganje, so postala previdnejše in rafinirane.

Včasih je bilo vlačugarstvo v Ljubljani prav v cvetu. V tem oziru se je obrnilo na bolje, kar je pač v prvi vrsti zasluga mestnega magistrata, deloma pa tudi boljših socijalnih razmer. Dekleta, ki so za denar svakomur na razpolaganje, so postala previdnejše in rafinirane.

Včasih je bilo vlačugarstvo v Ljub

om, nakar se je pričela podrobna razprava. Finančni minister je zavral razne govornike, ki so govorili proti pogodbi ter izjavil, da je nova pogodba sklenjena na načelu do ut des. — Minister zunanjih del dr. Milanović je izvajal, da je Avstro-Ogrska nastopala pri pogajanjih le kot pogajajoča se stranka, nikakor pa ne kot sovražnik. Avstro-Ogrska Srbiji ni dala več zato, kakor da bi Srbija ne ljubila, temveč ker ji lastni interesi niso dopustili dovoliti večjih koncesij. Bojazen, da bi mogoča Evropa smatrati pogodbo za potraz Srbije, ni utemeljena. Evropa se bo celo veselila, da je Srbija svoje trgovinske razmere napram mogočnemu sosedu zopet uredila. Nova pogodba je z gospodarskega in političnega stališča dobra. (Viharni priznanje). Po kratki podrobni razpravi je bila pogodba sprejeta v prvem branju Drugo branje bo 18. t. m.

Prvi znaki za ustavo v Bosni?

Sarajevo, 13. avgusta. Z novim letom se ustanovi v Sarajevu trgovska in obrtniška zbornica, a še letos se ustanovi odvetniška zbornica. Vse to se smatra za predhodnike ustave.

Italija pomnožuje vojaštvo na avstrijski meji.

Rim, 13. avgusta. Izmed štirih novih kavalerijskih polkov se nastana dva blizu avstrijske meje. Beneška gorska artillerija se pomnoži na 18 baterij. V Coneglian pride brigada peševi.

Nova politična propaganda na Bolgarskem.

Sofija, 13. avgusta. Izšel je novi časopis »Patriot«, ki je napravljen naravnost proti dinastiji Koburžanov, ker ima namen, znova razviti dinastično vprašanje v prilog potomcem bivšega kneza Aleksandra Batemberškega. Prva številka je prinesla sliko prvega bolgarskega kneza in njegovega sina Asena.

Kitajska in Japonska.

London, 13. avgusta. Kitajske oblasti so v pristanišču Kinkau zaplenile 10.000 pušk in dva milijona patron, ki so jih vtipotili japonski trgovci. Japonska vlada je sklenila protestirati.

Dogodki na Turškem.

Carigrad, 13. avgusta. Morarični minister namerava prodati vse stare vojne ladje, da s skupičkom pomladji vojno brodovje. Obenem skuša razveljaviti vse kontrakte, ki jih je sklenila prejšnja podkupljiva vlada, toda tuje tvrdke najbrž v to ne privolijo.

Punt v finančnem ministrstvu.

Uradniki v finančnem ministrstvu so uprizorili praveči punt proti finančnemu ministru in proti odpuščanju in nameščenju uradnikov. Uradniki zahtevajo, naj se obnovi stari položaj. Včeraj se je s pustom obširno bavil ministrski svet.

Mladoturki za odstavljenje uradnika.

Mladoturški odbor je pokazal svojo plemenitost s tem, da je pripovedal ministrskemu svetu, naj dobe odstavljeni uradniki pokojnino vsaj do otvorive parlamenta. Ministrski svet je predlog sprejel ter sklenil načeti v ta namen 4,800.000 K posojila.

Said paša se zagovarja.

Bivši veliki vezir Said paša je obdelanil daljši zagovor, v katerem pravi, da je celih 15 dni, ko je bil veliki vezir, odkritosčeno deloval za ustavo. Pri sedanjem položaju ima vsak patrijot dolžnost, da utruje

vez med vladarjem in narodom ter kaže, da ima narod pravico do ustanove. Nadalje pravi, da je bil sedemkrat veliki vezir, a je že takrat vedno deloval za ustavo ter je v tem oziru opetovan posredoval pri sultangu. Said paša je sankcioniral volilni zakon iz leta 1876. ter ukazal, da se volitve naglo izvrše. Predlagal je nadalje pomiloščenje in odpravo tajne policije ter končno povabil mladoturški odbor iz Soluna naj pride v Carigrad pred sultana, da mu je predložil svoje ideje in želje.

Cudna smrtna obsoda.

Osrednji mladoturški odbor je na smrt obsodil kajmakana v Valoni zato, ker si je izprosil brzjavno navodila od predpostavljene oblasti. Lokalni odbor pa je smrtno obsodil razveljavil.

Najpopularnejši mož na Turškem.

Fuad paša se je vrnil iz programatnega v Carigrad. Na tisoče ljudi, med njimi skoraj vsi častniki in uradniki, mu je priredilo velikanski sprejem. Fuad paša je danes najpopularnejši mož na Turškem. Kakor znamo, je Fuad paša premagal pri Leni Ruse ter velja vsled tega Turkom za ideal vojaštva. Pozneje je bil vsled spletka na dvoru degradiran in prognan.

Novo ministrstvo.

Ker je Kiamil vzel v svoje ministrstvo ljudi, ki so bili takrat šedalec od domovine, zaradi tega novo ministrstvo še vedno ni kompletno. Minister Rešid Akif paša je prispeval danes s parnikom avstrijskega »Lloyd-a« iz Samzuna. Novi vojni minister Redžeb paša more šele prihodnih teden prispeti iz Tripolija. Kakor hitro bodo vsi ministri skupaj, ugodi Kamil zahtevi mladoturškega odbora ter obdelani svoj vladni program.

Bolgari na Turškem.

Bolgari v Turških provincijah se v nasprotnosti z rojaki v kneževini vesele preobrata ter si prizadevajo, skleniti s svobodnimi Turki prijateljsko razmerje. V Carigradu se je ustanovil bolgarski časopis »Zora«, ki poroča, da pridejo načelniki makedonsko - bolgarskih vstaških čet v Carigrad, da se poklonijo sultanu. Carigrajska Bolgari so si ustanovili svoj politični klub.

»Čiščenje« uradov.

Pri velikem vezirju je bil včeraj ministrski svet, ki se je bavil s finančnimi vprašanji. Sklenilo se je, da se število uradnikov zmanjša. Vsak urad obdrži le toliko uradnikov, kolikor jih resnično rabi in ki tudi delajo, ne pa le vlečejo plače. Vse osebe, ki so prispele po protekciji do uradniškega značaja, se odslovijo ter se sploh napravi konec vsaki protekciji. Plače se znižajo, zato pa bo skrbljeno, da se bodo resnično in redno izplačevala. Pokojnine, ki so se dosedaj določevale popolnomu samovoljno, se urede s posebnim zakonom. Neprimerno visoke pokojnine posameznih protežirancev in sultanovih milijencev se znižajo na pametno stopnjo. Pisarna za šifrirane brzjavke na dvoru se popolnoma odpravi. Svet v ministrstvu neposrednih davkov se je skrčil na šest članov. Novi artilerijski minister Riza paša je odslovl v svojem ministrstvu kar 495 funkcionarjev. 30 višjih dostojanstvenikov, ki so bili sorodniki ali pa protežiranci prejšnjih ministrov, je nova vlada kratkomalo pognala brez vsake pokojnine ali odpavnine. Med odpuščenimi so: polveljnik arzenala podadmiral Mehmed paša; upravitelj sirotinskega urada Bodrumi Husein; generala Izmael paša in Izmael Mahir paša; ravnatelj generalne intendance v vojnem ministrstvu Mehmed Ali beg, sin bivšega finančnega ministra Resada; Izet beg, stavni ravnatelj v

finančnem ministrstvu; predsednik parobrodne družbe Abud Efendi; ravnatelj v naučnem ministrstvu Abdulkader itd. Zaradi vohunstva so bili odslovljeni: guverner Išmidu Kazim beg; sultanov zdravnik dr. Mukim in carinski ravnatelj v Galati Džemal beg.

Konec sultanove telesne straže.

Ministrski svet je sklenil, da se 22.000 (!) mož broječa sultanova telesna straža nadomesti z mnogo zmanjšano ustavno gardo. Obenem se uvede ustavna prisega za armado.

Srbci na Turke.

Belgrad, 13. avgusta. Večuglednih belgrajskih meščanov gre 20. t. m. v Skoplje in Solun, da čestijo Turkom k obnovitvi ustave. Belgrajski tiskovni urad je poslal brzjavni agenturi v Carigrad izvlečke iz raznih belgrajskih in bosanskih časopisov. V uvodu pravi, da nihče na svetu ne kaže za prerokenje na Turškem toliko simpatij, kakor Srbi vseh dežel: Srbije, Črne gore, Bosne, Dalmacije, Hrvatske in Ogrske.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. avgusta.

— Papežev opomin. Dne 4. avgusta je papež Pij X. izdal opomin na katoliško duhovščino vsega sveta. V tem opominu pravi papež, da je prav dolžnost duhovnikova sveto živeti, tako da bo vreden biti luč sveta in sol zemlje. Želimo prav od srca, da bi papežev opomin kaj izdal in da bi duhovniki res postali »neprimerno krepostnejši od drugih ljudi«, zdi se nam pa, da je ta opomin samo pesek v oči, ker ne vidimo nikjer, da bi se kdaj zmenil za njega uredništvo. Kako krepostui so duhovniki, kako sveto žive, kaka luč sveta in sol zemlje so n. pr. na Kranjskem, to je dobro znano. 70% kranjskih duhovnikov je ravno nasprotje tega, kar bi moral biti po papeževem opominu. Odgovoren zato seveda ni papež, marveč ljubljanski škof glede katerega so računi že davno sklenjeni.

— Vprašanje na c. kr. državno pravdnostvo. Zabeležili smo vest, da je Nemec Stanger, ki je smrtno nevarno ranil trgovskega pomočnika Stritarja, odtegnil roki pravice. Stanger je iz imovite rodbine, ima okrog četrtek milijona kron svojega premoženja, a se je izpustil iz zapora za neznavno kaveijo 8000 K. Razumljivo je, da pri njegovih sijajnih premoženskih razmerah bagatela 8000 K ne igra nobene vloge, zato tudi niti trenotka ni pomicjal, da bi ne utekel. Če je torej sedaj onemogočena razprava proti njemu zaradi težke telesne poškodbe, zadene nemala krivda tiste faktorje, ki so ga iz preiskovalnega zapora izpustili, ne da bi imeli dovoljnega garancije za to, da se ne bo odtegnil roki pravice. Operovalo smo že v našem listu konstatirali, da se je kazenska preiskava proti Stangerju vodila neverjetno malomarno in popustljivo. Zabeležili smo celo fakt, da je oseba, ki bi morala varovati najstrožjo nepristranost in objektivnost, sama skušala vplivati na priče v prilog Stangerju. Na vse te naše dolžitve so tisti, ki so se jih tikale, molčali kakor nemi, iz česar se pač mora sklepati, da so vsa dotična očitanka temeljila na resnicu in odgovarjala gotovim faktom. Sploh so bile naše trditve, nanašajoče se na afero Stanger - Stritar, taka, da bi nas moral faktorji, ki so se jih tikale, takoj pričeti kazensko preganjati, ako bi naši podatki ne bili resnični. Ker pa tega niso storili, je toliko kakor dognano, da se čutijo krive, vsled česar se tudi ne upajamo na stopiti proti nam. Ker pa takšna domnevanja, ki se ne dementujejo, ne morejo biti v korist pravosodstvu, bi

— Vprašanje na c. kr. državno pravdnostvo. Zabeležili smo vest, da je Nemec Stanger, ki je smrtno nevarno ranil trgovskega pomočnika Stritarja, odtegnil roki pravice. Stanger je iz imovite rodbine, ima okrog četrtek milijona kron svojega premoženja, a se je izpustil iz zapora za neznavno kaveijo 8000 K. Razumljivo je, da pri njegovih sijajnih premoženskih razmerah bagatela 8000 K ne igra nobene vloge, zato tudi niti trenotka ni pomicjal, da bi ne utekel. Če je torej sedaj onemogočena razprava proti njemu zaradi težke telesne poškodbe, zadene nemala krivda tiste faktorje, ki so ga iz preiskovalnega zapora izpustili, ne da bi imeli dovoljnega garancije za to, da se ne bo odtegnil roki pravice. Operovalo smo že v našem listu konstatirali, da se je kazenska preiskava proti Stangerju vodila neverjetno malomarno in popustljivo. Zabeležili smo celo fakt, da je oseba, ki bi morala varovati najstrožjo nepristranost in objektivnost, sama skušala vplivati na priče v prilog Stangerju. Na vse te naše dolžitve so tisti, ki so se jih tikale, molčali kakor nemi, iz česar se pač mora sklepati, da so vsa dotična očitanka temeljila na resnicu in odgovarjala gotovim faktom. Sploh so bile naše trditve, nanašajoče se na afero Stanger - Stritar, taka, da bi nas moral faktorji, ki so se jih tikale, takoj pričeti kazensko preganjati, ako bi naši podatki ne bili resnični. Ker pa tega niso storili, je toliko kakor dognano, da se čutijo krive, vsled česar se tudi ne upajamo na stopiti proti nam. Ker pa takšna domnevanja, ki se ne dementujejo, ne morejo biti v korist pravosodstvu, bi

— Vprašanje na c. kr. državno pravdnostvo. Zabeležili smo vest, da je Nemec Stanger, ki je smrtno nevarno ranil trgovskega pomočnika Stritarja, odtegnil roki pravice. Stanger je iz imovite rodbine, ima okrog četrtek milijona kron svojega premoženja, a se je izpustil iz zapora za neznavno kaveijo 8000 K. Razumljivo je, da pri njegovih sijajnih premoženskih razmerah bagatela 8000 K ne igra nobene vloge, zato tudi niti trenotka ni pomicjal, da bi ne utekel. Če je torej sedaj onemogočena razprava proti njemu zaradi težke telesne poškodbe, zadene nemala krivda tiste faktorje, ki so ga iz preiskovalnega zapora izpustili, ne da bi imeli dovoljnega garancije za to, da se ne bo odtegnil roki pravice. Operovalo smo že v našem listu konstatirali, da se je kazenska preiskava proti Stangerju vodila neverjetno malomarno in popustljivo. Zabeležili smo celo fakt, da je oseba, ki bi morala varovati najstrožjo nepristranost in objektivnost, sama skušala vplivati na priče v prilog Stangerju. Na vse te naše dolžitve so tisti, ki so se jih tikale, molčali kakor nemi, iz česar se pač mora sklepati, da so vsa dotična očitanka temeljila na resnicu in odgovarjala gotovim faktom. Sploh so bile naše trditve, nanašajoče se na afero Stanger - Stritar, taka, da bi nas moral faktorji, ki so se jih tikale, takoj pričeti kazensko preganjati, ako bi naši podatki ne bili resnični. Ker pa tega niso storili, je toliko kakor dognano, da se čutijo krive, vsled česar se tudi ne upajamo na stopiti proti nam. Ker pa takšna domnevanja, ki se ne dementujejo, ne morejo biti v korist pravosodstvu, bi

— Vprašanje na c. kr. državno pravdnostvo. Zabeležili smo vest, da je Nemec Stanger, ki je smrtno nevarno ranil trgovskega pomočnika Stritarja, odtegnil roki pravice. Stanger je iz imovite rodbine, ima okrog četrtek milijona kron svojega premoženja, a se je izpustil iz zapora za neznavno kaveijo 8000 K. Razumljivo je, da pri njegovih sijajnih premoženskih razmerah bagatela 8000 K ne igra nobene vloge, zato tudi niti trenotka ni pomicjal, da bi ne utekel. Če je torej sedaj onemogočena razprava proti njemu zaradi težke telesne poškodbe, zadene nemala krivda tiste faktorje, ki so ga iz preiskovalnega zapora izpustili, ne da bi imeli dovoljnega garancije za to, da se ne bo odtegnil roki pravice. Operovalo smo že v našem listu konstatirali, da se je kazenska preiskava proti Stangerju vodila neverjetno malomarno in popustljivo. Zabeležili smo celo fakt, da je oseba, ki bi morala varovati najstrožjo nepristranost in objektivnost, sama skušala vplivati na priče v prilog Stangerju. Na vse te naše dolžitve so tisti, ki so se jih tikale, molčali kakor nemi, iz česar se pač mora sklepati, da so vsa dotična očitanka temeljila na resnicu in odgovarjala gotovim faktom. Sploh so bile naše trditve, nanašajoče se na afero Stanger - Stritar, taka, da bi nas moral faktorji, ki so se jih tikale, takoj pričeti kazensko preganjati, ako bi naši podatki ne bili resnični. Ker pa tega niso storili, je toliko kakor dognano, da se čutijo krive, vsled česar se tudi ne upajamo na stopiti proti nam. Ker pa takšna domnevanja, ki se ne dementujejo, ne morejo biti v korist pravosodstvu, bi

— Vprašanje na c. kr. državno pravdnostvo. Zabeležili smo vest, da je Nemec Stanger, ki je smrtno nevarno ranil trgovskega pomočnika Stritarja, odtegnil roki pravice. Stanger je iz imovite rodbine, ima okrog četrtek milijona kron svojega premoženja, a se je izpustil iz zapora za neznavno kaveijo 8000 K. Razumljivo je, da pri njegovih sijajnih premoženskih razmerah bagatela 8000 K ne igra nobene vloge, zato tudi niti trenotka ni pomicjal, da bi ne utekel. Če je torej sedaj onemogočena razprava proti njemu zaradi težke telesne poškodbe, zadene nemala krivda tiste faktorje, ki so ga iz preiskovalnega zapora izpustili, ne da bi imeli dovoljnega garancije za to, da se ne bo odtegnil roki pravice. Operovalo smo že v našem listu konstatirali, da se je kazenska preiskava proti Stangerju vodila neverjetno malomarno in popustljivo. Zabeležili smo celo fakt, da je oseba, ki bi morala varovati najstrožjo nepristranost in objektivnost, sama skušala vplivati na priče v prilog Stangerju. Na vse te naše dolžitve so tisti, ki so se jih tikale, molčali kakor nemi, iz česar se pač mora sklepati, da so vsa dotična očitanka temeljila na resnicu in odgovarjala gotovim faktom. Sploh so bile naše trditve, nanašajoče se na afero Stanger - Stritar, taka, da bi nas moral faktorji, ki so se jih tikale, takoj pričeti kazensko preganjati, ako bi naši podatki ne bili resnični. Ker pa tega niso storili, je toliko kakor dognano, da se čutijo krive, vsled česar se tudi ne upajamo na stopiti proti nam. Ker pa takšna domnevanja, ki se ne dementujejo, ne morejo biti v korist pravosodstvu, bi

— Vprašanje na c. kr. državno pravdnostvo. Zabeležili smo vest, da je Nemec Stanger, ki je smrtno nevarno ranil trgovskega pomočnika Stritarja, odtegnil roki pravice. Stanger je iz imovite rodbine, ima okrog četrtek milijona kron svojega premoženja, a se je izpustil iz zapora za neznavno kaveijo 8000 K. Razumljivo je, da pri njegovih sijajnih premoženskih razmerah bagatela 8000 K ne igra nobene vloge, zato tudi niti trenotka ni pomicjal, da bi ne utekel. Če je torej sedaj

Iz želake službe. Provoznične učiteljice: pri Sv. Križu pri Kostanjevici gdč. Karolina Lenček, v Kopanju gdč. Julijana Zalokar, v Šori gdč. Ana Grebenec so imenovane za definitivne na dosedanjih mestih, provizoričen učitelj v Mirni g. Egidi Schiffrer pa za definitivnega učitelja na Jesenicah.

Pesmi Jesenka-Doksova. Leta 1905 so izšle te ljubke pesmi pesnika Jesenka, ki mu je bilo vodilno načelo: Kar na je v srcu, to mi bodi v besedi! — Žal, da te lepa knjiga še ni razširjena med slovenskim svetom.

Založnik te knjige gospod Ivan Bončič, knjigovec v Ljubljani, bo sedaj začel knjige razposiljati cenjenim domojubom na ogled. — Čisti dobitček, ki ga prinese prodaja Jesenkovičev pesmi, je namenjen njegovim osiroteljim mnogoštivilnim rodovinam. (Jesenek je ostavil 7 nedoljetnih otrok.) Cena ele-

gantno vezanemu izvodu je samo 3 K, s pošto 20 h več. Knjigo je dobiti v vsaki slovenski knjigotržnici. — Kdor prejme knjigo, naj je nihče ne vrne, temveč naj pošije zanjo malenkostni znesek!

Pevci hrvaškega pevskega društva „Kolo“ iz Zagreba prisotujejo danes zvezcer koncertu Ljubljanske društvene godbe, ki se vrši v hotelu „Illiaria“. Slavno občinstvo se vladljuno naproša, da pride v kar največjem številu in s tem počasti odlične zastopnike hrvaške pesmi. Koncert se vrši ob vsakem vremenu.

Dramatična šola v Ljubljani se vrši vsak dan od pol 8. do 9. v sobi „Dramatičnega društva“ v I. nadstropju „Narodnega doma“. Gojenci se oglašajo vsak dan novo. Na vsa tozadovna vprašanja nam poroča gledališko ravnateljstvo, da je vstop v dramatično šolo vsak dan možen, a le do 20. t. m. V drugi polovici meseca sept. se začne za gojenje in gojenke dramatične šole ter za vse člane opernega zabora plesna šola. Pouka se bo moral udeležiti vsakdo, ki hoče letos sodelovati pri operetah, operah in pri drami. Kdor ne zna plesati, se ne more angaževati za gledališke predstave, ker njegovo vedenje splošni vtiški le kvari. Končno se bo podučevalo gospode v dramatični šoli boreno (sabljanje).

Za operni in operetni zbor se angažuje več tenoristov in sopranistov. Ponudbe sprejema g. gledališki kapelnik H. Benišek. Bivši člani zabora naj podpišejo svoje pogodbe pri blagajniku Dram. društva, gosp. kontroleoru Fr. Rozmanu v Wolfuvih ulicah. Operne in operete skušnje za zbor se začnejo 15. sept. ob polu 8. zvezcer v običajni sobi.

Razstava „Otrok“ se zanesljivo otvorila 8. septembra t. l. Ljubljanski prvi slovenski trgovci so nad vse marljivo na delu ter tekmujejo med seboj, kateri izmed njih se bo na tej razstavi bolj odlikoval. Gosp. trgovci se ne strašijo ne truda, ne stroškov, ker jim je mnogo na tem, da pokazejo, kaj zmora naša trgovina in naša obrt. Posebno velikega pomena pa bo na razstavi veleinstruktivni hijgenski oddelek, ki se prpravlja pod vodstvom slovenskih državnikov. Tudi slovenski umetniki se udeležejo s svojimi umotvori v častnem številu razstave ter je odbor „Slovenskih sloven. društva“ že dobil nekaj krasnih slik in risb. Dalje se udeleže razstave tudi „Družba sv. Cirila in Metoda“ s slikami svojih šol in otroških vrtcev, ki se razpečavajo v njeno korist i. dr. Poleg tega bosta na razstavi še ljubljanska gluhenica in hrvatski zavod za slapec iz Zagreba, ki bosta nudila občinstvu na ogled svoja učila in dela; katera izvršujejo njiju gojence. Vse kaže, da bo razstava „Otrok“ jaka zanimiva, lepa in podučna.

Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih. Dne 7. t. m. zbrovalo je pod predsedstvom dvornega svetnika grofa Chorinskoga oskrbovalni odsek. Društveni zdravnik dr. A. Levičnik je najprvo poročal o ljubljanskih oskrbovancih, katerih število znaša sedaj 77. Njih združeno stanje je v splošnem zelo povoljno. Dve dni rodbinam, pri katerih se je bati, da bi se vsled neugodnih stanovanjskih razmerjetika razširila na vse rodbinske člane, dovolila se je podpora, da si najameta večje in zdravje stanovanje. Eni rodbini se je oddala popolnoma opravljena postelj. Učiteljski kandidatinji, ki je le lahko obolela na pljučih, dovolila se je potrebna podpora, da se more zdraviti na deželi. Na to je poročal generalni tajnik doktor Demeter Bleiweis-Trstenški o novo dožilih prošnjah. Prosilki, ki je obolela za lokalizirano kostno tuberkulozo, dovolili se podpora 100 K v syruh zdravljenju v Gradežu, ker ji je deželni odbor nakazal enako sveto. Prošnji delavca v Jesenicah, da bi se naj njegovo širiletno za skrufulozo obolelo dekle poslalo v morski hospic v Gradežu, se žal ni moglo ugoditi, ker se v hospic sprejemajo le otroci od 6. do 12. leta in ker se je letos kopališčna sezona v hospicu pričela že s 1. julijem. Venčar se bo dekle poslalo prihodnje leto po-

slalo v Gradež. Na prošnjo okrožnega zdravnika dr. A. Homana doveli se rodbini v radeškem sodnem okraju mesečna podpora 15 K. Dva petnajstletna sinova, dvojčka, morata namreč skupno delati z jetičnim očetom krogjačem, da preživljata rodbino. Bati se je, da vsled ozke dotike zbolita še ona dva. Podpora jim bude omogočevala, da se bolje hrani in da sas temterja malo odpodijeta. Žal da društvo vsled pomanjkanja sredstev v sličnih slučajih ni mogoča izdatnejša odpomočka.

Na prireditve ljubljanskih egzijegazcev jutri in pojutrišnjem opozarjamо še enkrat cenjeno občinstvo, naj se jih udeleži v največjem številu.

Gasilo in reševalno društvo naznanja, da se bo v nedeljo, 16. t. m., med mašo ob 10. dopoldne in med banketom ob 2. popoldne na Gradu streljalo.

Posebni vlak trgovske zbornice v Prago. Na vprašanja, došla trgovski zbornici, smo naprošeni pojasnit, da je udeleženec posebnega vlaka na povratku dovoljeno vožnjo sicer samo enkrat prekinuti, to pa poljubno dolgo časa v teku 30 dnevne veljave voznih izkazov. Poleg drugih udobnosti je s tem udeležencem dane ugodna prilika, da se na povratku iz Prage v Ljubljano morejo dalj časa muditi n. pr. na Dunaju ali kakšnem drugem mestu ob proggi državnih železnic.

Poseben vlak trgovske zbornice v Prago ni preložen na nedoločen čas, kakor smo včeraj pomočnoma poročali v poročilu o zbornični plenarni seji, temveč odide iz Ljubljane dne 4. septembra, če se oglaši zadostno število udeležnikov. Zadnji dan za priglas je 20. avgust.

Politično, gospodarsko in izobraževalno društvo za vedmatški okraj opozarja še enkrat sl. občinstvo, da so prične juži 15. t. m. ob 9. uri dopoldne kegljanje na dobitke, ki bodo trajalo do včetega 13. septembra t. j. do „Grilove“ nedelje. Kegljalo se bodo pri gospe Mariji Draščkovici v Bohoričevih ulicah, in sicer ob nedeljah in praznikih od 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne, ob delavnikih pa razven stede vsak dan od 8. ure zvezcer naprej. Prvi dobitek je 20 K, drugi 10 K, tretji 5 K in četrti šaljivi dobitek za največ serij.

Godbeno društvo za ljubljanski okraj ima dne 17. avgusta t. l. ob 1. uri popoldne v restavraciji „pri Levu“ na Marije Terezije cesti izvredni občni zbor.

Kupuje vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda! — To je še toliko večja dolžnost, odkar so pristrali klerikalci na dan s svojimi „katoliškimi“ vžigalicami, katerih dobitek ne pojde res za obmjerne Slovence, ampak v klerikalne namene. Te vžigalice so narejene nalač za to, da bi se skodovale družbi sv. Cirila in Metoda: Družba pa ne sme trpeti škode, zato kupujmo vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda ter ogibajmo se vžigalic klerikalne stranke, v politične namene pripravljenih.

Jutri objava prve slovenske pevske društve „Lira“ 25 letnico svojega obstanka. Ta dan bodi istoričnega pomena za slovensko petje. Še nobeno slovensko pevsko društvo ne obstoja tako dolgo. „Lira“ je v času svojega obstanka krepko in vztrajno budila slovensko zavest doma, na Stajerskem, Koroškem, Primorskem in na Hrvatskem. Zato zasuži ob svojem jubileju priznanja. Mnogo slovenskih gostov iz vseh krajev pokaže ji ta dan s svojo načinostjo svojo spoštovanje in svojo simpatijo. Preprčani smo, da tudi domačini, Ljubljana in drugi, ne izostanejo. Ako bi že ne mogli priti z jutranjim vlakom, pridejo naj k vespeli ob polu 4. popoldne. Tudi za nazaj, ako se ne udeleže drugi dan izleta, je zvezra vlaka zelo priljubna. Boditi da dan ne samo slavnosten dan za „Liro“, ampak slavnosten dan vseh Slovencev.

Cerkje dobre telegrafične zveze s Kranjem. Občina cerkljanska bo prispevala 10 000 K k stroškom.

Prestovoljna požarna bramba se je ustavnila v Mavčičah pri Kranju.

Voznja z avtomobilom med Početjem in Pazinom se odpre v par tednih. Trgovinski minister je obljabil, da bosta za sedaj vozila dva avtomobila.

Radeviliški „Sokol“ je napravil v nedeljo, 9. t. m. peščilet v prijazno vas Ljubno, spojen z javno telovadbo. Nastopili so vrli Sokoli s prostimi vajami in vajami na orodju. Sodeloval je tudi odelok Sokola iz Kranja. Na vrtu gostilne Ambrožičeve, kjer je nastopil Sokol, se je nabralo mnogo domačega občinstva, pa tudi iz Radovljice je prišlo več prijateljev Sokola. Na domačem občinstvu se je spoznalo, kako z vidnim zanimanjem zasleduje posamezne vaje in da jim imponirajo Sokoli, mladi in krepki gorenjski fantje. Z živahnim dolgotrajnim ploskanjem je ljudstvo občivalo vsak posamezni nastop. Le prehitro je prišel čas, ko so morati

Sokoli oditi, občinstvo jih je spremilo s pričasnimi Živio-klici. Radovljiskemu Sokolu pa tudi drugim sokolskim društvom kličemo: le krepko naprej in še več takih izletov. Ven med ljudstvo! Na zdar!

Sokol v Brežicah. Pretrečeno nedeljo je priredil „Brežiški Sokol“ svojo občajno javno telovadbo na vrtu „Narodnega doma“. Smelo lahko trdim, da je letošnji nastop nadaljil vse dosedanje, tako v vsorini disciplini, kakor v preciznem izvajanju posameznih točk. Brežiški Sokol je lahko ponosen na svoje trudopolno delo, osobito na svoj ženski in moški naraščaj, katerega vzoren nastop je zbulil vsestransko občudovanje.

V tem osiru zaslužita pač za svoj požitovalni trud kot voditelja načelnik Vidmar in brat Holly polno priznanje. Spored se je vršil približno takole: Ob 2. uri sprejed Brežiškega Sokola na kolodvor v svrhu sprejema dočilih društev. Kmalu dospe vlak iz Zidanega mosta, ki pripelje lepo število Sokolov iz Sevnice, Krškega in Sv. Križa. Nato pripelja zagrebški vlak okrog 50 hrvaških Sokolov iz Zagreba. Sprejem je bil nad vse prisreden in „Na zdar“ in „Zdravo“-klici ni bilo ne konca ne kraja. Zatem je bil skupen sprejed nazaj v mesto, na čelu godbe, potem društva Zagrebški, Krški in Brežiški Sokol. V Brežicah je pričakovala došle Sokole nebrojna množica. Na zdar in Živio-klici so doneli v enomer našim nemčurščkom na uho. Ob 5. uri so nastopile brežiške Sokolice, ki so žele za svoje precizno izvajanje prostih vaj burno občudovali. Nato je nastopil Brežiški Sokol skupno s Krškim v prostih vajah, ki so se izvedle z enako dovršenostjo. Priča temu je bilo neprestano živahno ploskanje. Slednji je nastopil še moški naraščaj Brežiškega Sokola s palicami in v skupinah. Pokazal je, da bode v kratkem času krepka opora njegova. Nato so sledile vaje na orodju, drogu, bradi in konju, ki so jasno pokazale, kaj premore železna volja in ljubezen do telovadbe. Posebno je zbuljal Zagrebški Sokol na drogu vsestransko pozornost; vsaki točki je sledilo navdušeno ploskanje in občudovanje. Po telovadbi se je razvila v koštem vrtu „Nar. doma“ živahna zabava. K splošni animiranosti so sploh največ pripomogli bratje Sokoli iz Zagreba, ki so prihitali v nepriznavano velikem številu. Imeli so s seboj lastni inštrumentalni sokolski zbor, fanfaro, ki je zaigral marsikatero krasno narodno. Čitalniški mešani zbor je zapel pod vodstvom pred. g. župnika v splošno navdušenje nekoliko krasnih pesni. V odmorih je igrala neutrudno vrle rudarska godba iz Trbovelj. Narodne brežiške dame so se potrudile, da so v okrepčalem paviljonu trudni gostje zadobili dovolj tolažila in razvedrila. — Med tem se je razvila v dvorani živahen pleš, ki je trajal še pozno v noč. Nečak ob desetih so nas zapustili bratje Hrvatje. V dvorani je nastal majhen premor, tembolj pa se je razvila zabava na vrtu. — In tako bi se bila končala vsa slavnost v najlepši harmoniji, da ni v Brežicah one svetovno znane poliojije, ki je že pri odhodu hrvaških Sokolov s svojim skrajno izvajajočim nastopom skoraj provzročila splošen pretep. Ta se je torej postavila pri vhodu „Nar. doma“ in skrbela po svoje za red. Da bi se oglašil s kakim Živio, bogvarju, aretacijo bi mu bila gotova. Zgodil se je celo nečaven škandal, da so mimo idočega gospoda, ki je prišel na ulico, hoteli aretirati, čeravno je šel, poznavajoč razmere, mirno svojo pot. Da je imel pri vseh teh komedijah znani Schallon, ki se rad imenuje policijski komisar, glavno besedo, je skoraj odveč omenjati. Stražnika Žerjav in Nerat sta seveda tudi ostala zvesta tradiciji svojega dosedanjega delavca.

— V plašči noči so prilegli tudi naši slavnici iz svojih skrivališč, menda policiji, „ur. Verstärkung“. Neizogibni hujškač frizer Pajdaš je stopičal semtretje kakor germanski Donnar, čakaje, kje bi koga nahrull. Videli smo tudi velikega gospoda davčnega inšpektorja Pototschniga, ki ga nikakov ni bilo sram pajdasišti se z razno breško sodržino. Tudi trgovček Pintarič, ki bi moral brez slovenskih grošev zapreti svojo štaconu, in knjigovodja pri Matheisu, Oder, sta sopihala, kričala in hajljala: Windische arretieren! Eden izmed naših je bil brez vsega vraka odveden na rotovž, kakor vedo vsi očividci. O zadevi se bo še govorilo. Mir je nastal šele, ko je prišlo orožništvo. In čudno! Kakor bi mignil, ni bilo nobene rabuke več, vladal je popolen mir. Kdo torej izvija?! Kako dolgo še naj bodo taki ljudje čuvarji javnega reda! — Vi kmetje pa, zapomnite si, kdo vas je ta dan zmerjal z „Windischen Zotteln“ in ne nosite demarja nemčuršč in žrelo. Vaš odgovor bodi: Svoji k svojim!

Nesreča. Včeraj popoldne je peljal v Mariboru erarični voz, v katerem sta bila vprežena dva konja, čez železniški tir. Kar je pridrzel

železniški stroj, ki je enega konja na mestu ubil, drugi je bil lahko poškodovan, vozniku, huzarju, je bila zlomljena roka, voz je bil pa ves zdrobljen. Zatvornice niso bile zaprte.

Prve slovenske mesnice v Gorici so v nedeljo s 1. septembrom gosp. Rudolf Urbančič iz Kobarida v ulici Sv. Ivana. V Gorici je 25 mesic. Slovenci bi jih mogli imeti v rasmerni vsaj 8 vse bi morale izhajati. Za prvo slovensko mesnico se ni bati prav nič, da ne bi uspevala prav dobro.

Počivališča slovenskega planinskega društva v Cerknem otvorila v nedeljo, dne 16. avgusta t. l. prvi del krasnih „Pasic“. „Pasic“ so izvanredno lepa in zanimiva soteska in se dajo primerjati z blejskim Vintgarjem, oziroma ga še prekašajo po svoji raznoličnosti, po krasoti slapov in po divji romantiki visokih sten. Koj pri prvem slapu se obiskovalec prične diviti tej veličastnosti in pri vsakem nadaljnem koraku se množi njegovo začudenje, nad to krasoto, ki jo je narava nakopičila na primejmo majhnem prostoru. Slap se vrsti za slapom, krasno izdolbene tolmine ti zre oku vsak hip, lepe kaskade se menjavajo, ravnotako globoke kotline in na obeh straneh navpične in strme stene. Podružnica je letos nadelala pot skozi prvi del Pasic, napravila brvi ter ponekod vsekala pot v živo skalo, ter jo zavarovala z železniimi klini, tako da je ta prvi del pristopen vsakomur. Podružnica otvorila Pasice v nedeljo z veselico in plesom v gostilni „v Logu“ tik pred vhodom v Pasice v vabi tem potom vse prijatelje planinstva in ljubitelje narave k slavnostni otvoritvi.

Cebelarska shoda v Poljanški dolini. 16. t. m. po deseti maši je čebelarski shod v Srednji vasi pri Poljanah pri „Anžonovcu“ in istega dne ob 3. uri popoldne v šoli v Žirih. Na obeh shodih bo predaval zast. osr. čeb. društva iz Ljubljane g. nadučitelj A. Likozar. Na shod se vabijo čebelarji in prijatelji čebelarstva, posebno mladinci.

Od Sv. Križa pri Kostanjevici se nam piše: Dne 10. t. m. opolnčje je začelo goreti v vasi Kalce občina Cerknica. Pogorel sta dve hiši in več gospodarskih poslopij. Požarna bramka iz Sv. Križa je bila prva na mestu ter ogenj lokalizirala. Odlikovala se je — zopet ter je vredna priznanja in podpore. Naši vinogradni občetajo najboljši pridelek. Toče, nismo imeli prav nič, a za trto je bilo prav ugodno vreme. Čas trgovcev se bliža.

Kmečka posojilnica v hranilnici ima letos že 200.000 K prometa, akoravno ima v klerikalni starosti posojilnici mogočno konkurenčno. Hranilne vloge obrestuje po 5% in to zato ker ima majhne upravne stroške in ne išče dosti dobitka pri svojih ljudeh. Kmečka posojilnica tudi posreduje pri prodaji kmetijskih pridelkov posebno v vinski kup

toda klerikalci ne gledajo prav nič na sredstva, samo da jim ta sredstva zamorejo podkrepliti njihovo falirano stranko na Goriskem. In ravno oni, ki so obsojali še pred nedavnim časom vsako telovadbo za greh, goje sami sedaj telovadbo in ne bo dolgo, ko zaplešejo najhitrejše polke in valjke, ako bodo spoznali, da se da pridobiti s tem „velikim grehom“ nekaj oseb za klerikalno stranko.

Lep napredok v Gorici. — Do sedaj je manjkala Slovencem v Gorici samo že velika trgovina s specijalnimi in kolonialnimi blagom in slovenska mesnica. Na prvo se deluje, druga bo pa že otvorjena s 1. septembrom. Lastnik mesnice bo Rudolf Urbančič, mesar iz Kobarida.

Nekak „Društveni dom“ bo poslopje „Trgovske obrtne zadruge“ v Gorici v ulici sv. Ivana št. 7. V njem bodo imeli svoje prostore „Pevsko in glasbeno društvo“ s svojo šolo, Gorški „Sokol“ s svojo novo, moderno urejeno telovadnicico, „Slovensko podporno društvo“, „Zveza narodnih društev“ in „Dijaška kuhinja“. Svoje dosedanje prostore v „Trgovskem domu“ je prepustilo „Pevsko in glasbeno društvo“, „Slovenski goriški Čitalnici“.

Svoj dom se imenuje društvo v Gorici, katero kupuje zemljišča v mestu za slovensko hišo. Dosedaj ima stavbišče za 9 hiš, od teh se jih že sezidava petero. Stavbišče stoji na najlepšem delu mesta ob periferiji v bližini državnega kolodvora. Ta malo kolonija slovenskih posestnikov bo imela tudi svoj vodnjak. Vsak, kdor si nabavi hišo, jo splača z najemnim tekonom gotovega časa in ta na najemnina ni mnogo višja od stanovanjskih najemnin. Na tak način se slovenska posest v Gorici širi bolj in bolj.

Goriški Sokol dobi v septembru novo, veliko, nalašč zanjan zidano telovadnico. Zidala jo je „Trgovska obrtna zadruga“ na dvorišču svoje hiše v ulici sv. Ivana. V isti hiši so doslej že: Dijaška kuhinja in Trgovska obrtna društvo. Na jesen pridejo tje Še: Pevsko in glasbeno društvo, Slovensko bralno in podporno društvo, Zveza narodnih društev in Gorški Sokol. — Vse to bo zanaprej pod vorno odmačo stroho!

Poskušen samomor. K notici, priobčeni včeraj pod tem naslovom, se nam poroča, da se je natakarica Gabrijela T. zastrupila v hiši št. 20 na Radeckega cesti in ne v hiši št. 1.

Za III. porotno zasedanje v Mariboru je poklican za predsednika porotnega sodišča predsednik okrožnega sodišča Ludovik Perko, za namestnika pa višji dež. sodni svetnik dr. Franc Vovšek in dež. sodni svetnik Moročutti.

Velik požar je bil zaneten v noči od 10. na 11. t. m. pri posestniku Žarnu na Kalceh pri Sv. Križu na Dolenjskem. Požar je upepelil šestim posestnikom vsa kmetijska, slamo krita poslojava, kmetovska orodja in vse letošnje poljske pribitke. Škode je nad 38.000 K. Želo zasluzno in javnega priznanja vredno je bilo delovanje gasilnih društev od Sv. Križa in iz Kostanjevice, dalje orožnikov in topničarskega oddelka iz Zadovineka. Z združenimi močmi se je ogenj lokalizoval in preprečila še večja nesreča. Posrečilo se je orožnikom izslediti tudi požigalo. To je neki slaboumen človek, ki je najbrž iz maščevanja zanetil požar in spravil v nesrečo še svojega očeta. Bil je arreton in oddan sodišču v Krškem.

Orlaški cirkus Bratje Villand, prej E. Renz, pride jutri dopoldne s posebnim vlakom z 22 vagoni v Ljubljano in bo že zvečer ob 8. otvorjena gala-predstava. Občudovati je posebno naglico, s katero se postavlja šotori. Kakor razvideti iz predloženih nam notic, je ta cirkus na prav dobrem slovesu. Spored je prav izbran in nudi privlačnosti, špecialite ter dresure prvih umetnikov svoje dobe, tako da je upati, da napravi ta cirkus Ljubljancam nekaj prav zabavnih večerov. V predprodaji ima karte ga. Šešarkova v Selenburgovih ulicah.

Ubolj. Na italijanskem parniku na Reki je mornar Carofiglio zakljal kurjača Japrono. Oba sta italijanska podanika, zato je pri arretiranju morilca moral posredovati italijanski konzul.

Kinematoraf Edison na Dunajskih cesti nasproti kavarni „Evropa“ ima od jutri do včetega torka sledenje velezanimiv vspored: Nesreča kralje Tetaclaque. (Strategični prizori, polni humorja.) Na Britanskem (Po naravi.) Poetične podoknicne. (Smešno.) Brezršni grof. (Zaloigra v 17 slikah.) Embalažiran konj. (Jako smešno.) Ako bi ne bilo predstave v „Elite Biograph“, bo ta predstava v kinematografu Edison od 8. do 10. ure zvečer. To podjetje je vredno vsega priporočila!

C. kr. deželni plačilni urad v Ljubljani — na cesarja Jožefa trgu — bo dne 18., 19. in 20. avgusta 1908 zaradi glavnega snaženja uradnih prostorov strankam zaprt.

Pomilovanje. V pondeljek bo objavljeno, koliko oseb in katere je

cesar pomilostil ob priliki svojega jubileja. To pomilovanje bi se imelo izvrati šele 1. dec. kadar je bilo sprva namenjano. Pred vsem bodo pomilovani vsi, ki so obsojeni ali proti katerim teče preiskava zaradi žaljenja Veličanstva ali razširitve kakega člena cesarskega rodovine. Kasen se bo odpustila onim zaprtim kaznjencem, ki so se v kaznilnicah lepo obnašali in ječi in se drugače izkazali vredno pomilovanje.

Pobalinstvo. Po Opferski cesti je te dni neki fant pobil več električnih žarnic. Ker ga je doletela roka pravice, se bode za svoje junaštvo zagovarjal pred sodiščem.

Pruhude je bil kaznovan natašarski vajence v hotelu „Union“ Ivan Hafner, ker ni hotel blagajničarke nekaj ubogati. Rastogotila se je in zgrabila na mizi 5 nočev ter mu jih vrgla s tako močjo v obraz, da bode po izjavi zdravnika bržkone težka telesna poškoda. Blagajničarico bode sodišče podučilo, da se z vajenci, pa tudi že so poredni, tako ne ravna.

Aretevan je bil včeraj hlapec Ivan Blaževič, roj. 1883. v Kapelah pri Brežicah, ker ga hoče imeti brežiško okrajno sodišče po policijski tiralnici zaradi nekega delikta na 15-dnevni „dopust.“

Prijetja poljska tata. Včeraj sta bila v Mestnem logu zasačena in aretirana Jožef Meden in Ivan Prino, ker sta kradla na Petkovškovi njivi krompir. Petkovšku so pokradli že do 100 K krompirja.

Pobegnil je pred včerajnjim od dela pri zgradbi vojaškega skladišča leta 1888 v Gorici rojeni in v Bato pristojni prisiljene Alojzij Ježek. Popihal jo je v prisiljeniški obleki.

Privadel je včeraj na magistrat neki vojak tigrastega psa, ki ima na sebi vprego za voziček, češ, da pride ponj neki gospod, a ga dosedaj že ni bilo. Psi ima v varstvu sedaj magistratni sluga Mohar.

Delavske gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 10 Slovencev in 5 Hrvatov, nazaj je pa prišlo 40 Hrvatov. V Heb je šlo 90, na Westfalsko 70, v Inomost 25, v Scheibbs pa 30. Hrvatov. V Ljubljano se je odpeljalo 19 Slovencev, 25 Kočevarjev, v Linc pa 70 Macedoncev in Črnogorcev.

Izgubljeno in najdeno. Poštni služba Matija Prošek je izgubil prost bankovec za 10 K. — Rosalija Zabukovčeva je našla črn dežnik.

Društvena godba ljubljanska koncertuje jutri od 6. do 10. ure zvečer pod osebnim vodstvom g. kapelnika W. Talicha v „Svicariji“. Vstop prost.

Drobne novice.

Telesna kazen se uvede v norveških jetnišnicah za sirova hudo-delstva. Vlada je že poslala parlamentu tozadenvi zakonski načrt.

Vodja srbskega tiskovnega urada v Belgradu Iv. Ivanić je odstopil ter je imenovan za tajnika pri slanistvu v Carigradu.

Kmetijski pouk za vojake se uvede v zimskem času pri vseh polkih na Nemškem.

Knez Eulenburg in nemški cesar. Kakor znano je bilo med obe ma do novejšega časa debelo priateljstvo in cesar je podelil knezu celo vrsto visokih redov in drugih daril. Za zadnji god je postal cesar knezu svoj kip, na katerem je lastnoreno izdolbel posvetilo. Sedaj je postal cesar svoj kip, na katerem je lastnoreno izdolbel posvetilo. Sedaj je postal cesar svojega prvega tajnika h knezu, naj zahteva kip nazaj. Obenem se je knezu jasno namignilo, naj prostovoljno odloži vse pruske rede.

Avtstrijski zrakoplovni bataljon. Vojno ministrstvo namerava preosnovati aeronavtični zavod v zrakoplovni bataljon s štirimi stotinjami.

Zopet izlivanje z madžarskimi zastavami. Ban Rauch je odredil, da se morajo na cesarjevi rojstni dan in na Štefanovo na vseh skupnih uradih na Hrvatskem izobesiti madžarske zastave. Obenem je naročil političnim oblastim, naj nastopijo z najhujšo strogostjo, ako bi se hotelo demonstrirati proti madžarski zastavi.

Požar v Muti na Češkem je napravil nad milijon kron škode. Nad 1000 oseb mora stanovati v vojaških šotorih.

Nad 100 oralov hrastovega gozda je zgorela blizu Vinkovcev na Hrvatskem.

Smodnišnica je zletela v zrak v Helesu na Španskem. Devet delavcev je bilo ubitih. Eksplozija je bila tako silna, da se je porušilo skraj celo mestece.

Zvorna aristokracija. V ugledni neapoljski aristokratski hiši je markizo Decurtis njen lastni sin zalotil skupaj slugo ter naznanih očetu, ki je dal ženo in slugo zapreti zaradi zakonolomstva. Markiza je starca 52 let, sluga pa 18 let.

Cudna prepoved. Parobrodni družbi »Ungaro - Croata« se je prepovedalo, izkravati izletnike v ist-

skih pristaniščih, češ, da se vedno izvajajo demonstracije.

Razne stvari.

* Deset narodnih zapovedi. 1. Branimo vsako pest naše grude z zobmi in nohti; narod brez zemlje je narod sužnjev. 2. Zemlja in posestva, ki so jih naši očetje namakali s svojo krvjo, obdelujmo pridno in z lastno roko, da jih bodo mogli neznanjane oddati svojim potomcem. 3. Živimo enostavno brez nadutosti in potrudimo se gospodarski se povspeti. Ogromnih uspehov zamoremo doseči s štedljivostjo. Uvažujmo: ako vsak prebivalec prističi dnevnio 10 stotink, pomenja to v enem letu stotisoč narodnega imetja. 4. Navajajte svojo deco štedili že od zorne mladosti, da se odrekajo nepotrebni izdatkom. — Premaga-li dete zapevljivost, ki mu govori, da mora vse imeti, znalo se bode pozneje odrekati vsaki nepotrebnosti. 5. Pazimo posebno na doraščajočo mladino, da se naobrazuje v dobrih družbah in poučuje z dobrimi knjigami; drugače propade duševno in telesno. 6. Ne zavrljajmo zdravja in ne uničujmo imetja v kvartanju, pičati in prosto-pašnem življenu: konec vseh teh strasti je beda, ki palne cele rodbine v propast. 7. Z vsakim sosedom glejmo izhajati v dobroti in edinstvu; vrnimo se kakor ognja vsakojakih prepirov, sporov in tepežev; kakršniki prepiri so nesreča posamičnika, rodbine in občine. 8. Rodbina je temelj naroda. Zato spoštuje vsakdo svetost domačega ognjišča kakor ženico svojega očesa. Poštena in nerazrušena obitelj edino omogoča pošteno vzgojo bodoče človeške družbe. Za naš narod je zdrava rodbina dvojnato važna. 9. Podpirajmo povsod svoje bližnje in potrebi in nadlogi; tudi dajajmo zasluga slovenskemu delavcu, obrtniku, trgovcu in kmetu; ojačanjem vseh teh stanov ojačava ves narod. 10. Ne pozabljamov svojih dolžnosti do domovine, jezikha in narodnosti. Najkrasnejša znamka ljudomilnosti in naobrazbe je modro izrazumno izražena ljubezen do naroda in domovine!

* Humor pri Jugoslovanih. V izvestnih jugoslovenskih akademijah je priobčil ravnokar Andrija Gavrilovič razpravo o dovitnosti pri Jugoslovanih. Posamezamo iz zbirke nekaj takih dovitipov: Kdaj je konj najtežji? Kadar ti na nogo stopi. — Kdaj so majhne ribice dobre? Kadar velikih ni. — Kdo poje, kadar se drugi ljudje jočejo? Duhošnik pri pogrebu. — Kdo pljuva na tla le v nedeljah in praznikih? Delavec, ki med tednom pljuvajo le v dlan.

* Radodaren milijonar. Večkratni ameriški milijonar Rockefeller je obiskal nedavno v državi Ohio kmetijo, na kateri je preživel svoja mlada leta. Kmetijo ima danes Nemec V. Kranz, ki je seveda gost na vsej sprejeli in pogostil. Rockefeller je poizvedoval po njegovih gospodarskih razmerah ter izvedel, da si Kranz prizadeva, da bi si najel 4000 dolarjev hipotečnega posojila. Sočutno je poslušal Rockefellera jadikovanje in ko se je poslovil, izvlekel je denarnico, vzel iz nje bankovec ter ga podaril vzzradoščenemu farmerju, želeč mu boljši uspehov. Farmer je potem razvil bankovec ter ostrmel. Velikodušni milijonar mu je namreč podaril bankovec za cel — dolar.

* Poljsko sokolstvo. Vsa poljska sokolska društva v Galiciji, Šleziji, Bukovini in na Dunaju štejejo 19.494 članov, med temi 3284 telovadcev (2852 moških in 432 ženskih). Leta 1907. je bilo 299 javnih nastopov in 386 narodnih sokolskih slavnosti. Dohodki vseh 50 poljskih sokolskih društav so znašali lani 1.289.507 K. Premoženje vseh sokolskih društav znaša 1.822.531 K.

* Iznajdbo je požrl. V zavetišču za starec v Besanconu je bil starurkar, ki je bil zadnji čas pred smrtno zelo razburjen in napovedoval bližnji konec življenja. Umrl je vsled silnega bruhanja krví, vsled česar so ga raztelesili. V želodecu je zadel preiskujoči zdravnik na trdo stvar in kojo je hotel prijeti, se je urezal v roko. Našli so ondi britve, ki jo je čudak pogolnil. Pri natančnejšem opazovanju te britve je dognal zdravnik, na je čisto posebnega in novega mehanizma in jo prepuštil zbirki urarske šole v Besanconu. Starurkar je imel posebno veselje kaj iznajti, a ni imel pri tem sreče. Njegova zadržanja iznajdba se mu je zdela tako dragocena, da jo je hotel na vsak način skrito imeti pred vsakim, zato jo je spravil v svojem želodecu. Starurkar je bil najbrž filozof, ki si je dejal, da ga bodo še le po njegovi smrti znali ceniti vsled njegovih talentov in iznajdb. — Za resničnost te vesti ne moremo garantirati.

* Morilec svoje hčere. Kamnosek v Tridentu, Valeriano Negrioli, ki je bil zaradi nasilnosti že nad 30-krat kaznovan, je začel pregnanjati z nečistimi ponudbami svojo lastno 20-letno hčer, večed česar mu je sodišče

odvzelo očetovsko oblast ter ga spravilo v bolnišnico kot duševno zmedenega alkoholika. Dne 9. t. m. pa se mu je posrečilo pobegniti iz bolnišnice, šel je v svoje stanovanje ter se oborožil z revolverjem. Nato je šel k svojim sorodnikom, kjer je živelhači. Kaj se je godilo med njima, ni znano. Hipoma je Negrioli potegnil revolver ter ustrelil na hčer, ki jo je zadel med sreč in pljuča. Odnesli so jo smrtno ranjeno v bolnišnico. Zverinski oče je splezal na streho ter skušal po strehah pobegniti, a so ga policije ujeli.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Otrek utonil. Mlinar Matevž Poljanček v Predosljih je dne 6. junija t. l. s svojo ženo Ivano nosil proso z voza v mlin. Pred mlinom se je igral 3letni sinček Nandek, na katerega med delom nista pazila. Po dokončanju delu sta opazila, da je otrok zginil, in šele po dolgem iskanju sta ga našla pod mlinškim kolesom utopljenega. Sodišče je očeta zaradi te malomarnosti obsojilo na 3 dni zapora, mater pa oprostilo.

Toper. Brata Jožef in Janez Kaluža sta se v Valenčičevi gostilni v Narinu lotila Franceta Valenčiča, ker je zmerjal Janeza Kaluža z „lumponom“. Dočim ga je Janez spredaj za suknjič vlekel, da bi ga spravil iz kuhinje na prost, tiščal ga je Jože od zadaj, končno ga pa dregnil z nožem v hrbot. Jože Kaluža je bil zato obsojen na 2 meseca težke ječe.

Prizadete gg. šefe prosimo, naj se nikar še nadalje ne obotavljam dati brez izjeme vsemu svojemu uradništvu primerni dopust. To ni več človekoljubno, marveč dolžnost, katero izpolnjevati boste v bodoče prisiljeni.

Sledite torej vsaj v zadnjem času svojim goriškim in tržaškim kolgom.

Tovariši! Ne zamudite poročati, kako se z Vami postopa. Društvena statistika izide v kratkem in škoda bo za vsak važni podatek, ki izostane in to morebiti vsled brezbrinosti tovarišev.

Društvo odvetniških in notarskih uradnikov za Kranjsko v Ljubljani.

Darila.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca julija 1908. sledče doneske, oziroma prispevke:

II. Prispevki podružnic: Greta-Rojan pri Trstu 250 K; Postojna, moška 100 K; Ljubljana šentpeterska, ženska 200 K; Št. Peter na Krasu 50 K; Žalec, moška 57 K 43 vin.; Ptuj 28 K; Lembach 5 K; Boevec 28 kron 10 vin.; Kamnik, ženska 107 kron; Slovenj Gradec 18 K; Ljubljana, šentpeterska moška 75 K 40 vin.; Vrantsko (narodni davek) 17 kron; Kranj, moška 102 K; Ljubljana, šenkavško - franciškanska, ženska 64 K; Ljutomer 50 K; Gorica, ženska 200 K; Komen (Ciril-Metodovi darovi) 15 K; Celje, moška 245 kron 17 vin.; Kranj, ženska 148 K; Trst, moška 59 K 50 vin.; Bistrica, ženska 108 K; Ormož, ženska 20 K; Novo mesto, ženska 110 K; Gorica, moška in ženska 1000 K; Gorica, moška 400 K; Maribor, moška (dar Jur. Serna) 16 K 71 vin.; Ribnica, ženska 700 K; Vrtojba 64 K; Prvačina, ženska 25 K; Trst, moška 10 kron; Ljubljana, Št. Jakob-Trnovo, moška 163 K 74 vin.; Kozje (Otmar Golob, nabral narodnega davka za julij 16 K 50 vin., mesto vence A. Tominšku da rovali nekatere Kozjanice 10 K), skupaj 26 K 50 vin.; Ormož, ženska (nabrala Jelica Omulčeva) 5 K; Št. Peter na Krasu (od takokistov iz Zagorja) 2 K; Litija (od izleta bralnega društva v Smartnem) 25 K; St. Lenart 62 K 50 vin.; Gračec, akademična 186 K; Št. Juri ob južni železnici, moška 39 K 30 vin.; Novo mesto, moška 100 K; Ribnica, moška (v Sutejavi gostilni v Glažuti, dobitki keglanja) 20 K 80 vin.; Jesenška občina 100 K; Kozje (Otmar Golob, nabral ob slovesu nadučitelja T. Babinec) 21 K.

Razni donosi: Al. Vidic, Ljubljana, narodni davek 1 K; J. Perdan, Ljubljana, prispevki družbenih užigalic za 2. četrletje 1500 kron; Anton Mladič, Šmarje pri Jelšah 2 K 20 v; H. Frank, Zagreb 300 kron; B. Poniž, Gorica, za Korminsko šolo 5 K; J. Bezljaj, Ljubljana 2 kroni; keglaški kljub »Tabor«, Gračec 6 K 10 v; Anton Kozlevčar, Rakel, nar. davka nabral 19 K; Janko Česnik, Ljubljana, neko izvedeniško pristojbino 10 K; Ivan Ankele, Sv. Ana 1 K; Gerta Gomilšak, Gračec, darilo slov. omizija na predvečer slov. praznika 18 K 30 v; dr. Anton Mahnič, Krk 4 K; zbirka slov. gimnazijev 96 K; Al. Zavodnik, Šmartno, nabral v veseli družbi 3 K; idrijski dijaki 21 K; slovenski realci 19 kron 35 vin.; Žitko Kruhar, Kozje, namesto vence na grob A. Tominšku 10 K; vesela družba v Brezovici 10 kren; R. Tušak, Sv. Anton, nabral i. s. so darovali: Šijanc, J. Tušak 1 K; R. Tušak 1 K 60 v, Stanko 1 K, Pepečel 6 K 40 v, skupaj 5 K; bralno društvo Sv. Bolfenk pri Središču, čisti dobiček veselice 100 K; Josipina Kovac, Zatična, nabrala pri Kresu sv. Cirila in Metoda 10 K; iz Šmihela nad Pliberkom dobili 4 K; J. P. nabral 46 v; J. P. za izlicitirane sandale 4 K 02 v; slovenski realci, Ljubljana, nabrali po vinarju za vsako ptujko 60 K 51 v; J. Majaron, Bregovica 14 K; Mimi Pernat, Sv. Lovrenc, nabrala Ciril - Metodovih darovni. s. Pavel in Julka Skerbinjek 5 K, Jernej Stabne 2 K, Gašper Lampricht 2 K, Jakob Riznik 2 K, Mina Pernat 1 K, skupaj 12 K; Anton Gnas, Dol pri Hrastniku, nabral ob izletu požarne brambe 5 K; Anton Feganeli, Miren, od društva »Ipava« za kres sv. C. in M. 14 K 80 v; Matija Šmid, Podgorje, nabral v veseli družbi v »Narodnem domu« v Slovenskem gračcu 6 K 30 v; Jos. Rus, Ribnica kot preplačilo za razglednice in narodni kolek 6 K 24 v; Izidor Kotliš, Biljane, o prilikli procesiji na Vrhhalje 19 K 63 v; A. Kozlevčar, Rakel, nabral za Ciril - Metodov god. i. s. so darovali: A. Kozlevčar, Fr. Žagar ml., A. Domicelj, M. Brinšek; Fr. Gornik, I. Podboj 1 K, A. Bele po 1 K 50 v, J. Fatur 1 K 02 v, Kobe 50 v, J. Ulepčič 1 K, skupaj 10 K 02 v; okrajna posojilnica Ormož 40 K; A. Skarbne, Ljubljana 1 K; Tilka Farčnikova, Polzela od C. in M. kresa 3 K 20 v; upravnštvo »Mir«, Celovec

160 K; Vinko Filii, Tolmin, nabral o prilikli S. Gregorčičeve akadem. 18 K 19 v; Hinko Kadruha, Ribnica na Pohorju, nabral na C. in M. kresu 18 K; Kopriva Fran, Arjevas, nabral za god sv. C. in M. v gostilni Šantel v Petrovčah 8 K; vstopnina k spiritistični predstavi pri »Belem volku«, Ljubljana, po Iv. Bonaču, nabranje 4 K 20 v; Rud. Horvat, Zagorje, narodni davek Al. Domicelj 1 K; upravnštvo »Slov. Naroda«, Ljubljana, nabralo v drugem četrtletju 1643 K 06 v; bralno društvo »Ladija«, Devin, namesto plačane maše na dan sv. C. in M. 3 K; abituirjenje »Učiteljiča« v Ljubljani, nabrali 7 K 70 v; R. Orel, Prvačina, nabral ob veselju omiziju v gostilni Kuševana na Gradišču 4 K 30 v; županstvo Kozje 10 K; Franjo Jakelj, Podalec 5 K 04 v; Iv. Kodermac, Sovodje, ob priliki odhoda predsednika društva »Nada«, g. T. Pertota 13 K 32 v; slovenski dijaki 11 K 60 v; češki akciový pivovar Budujevice, prispevki od prodanega piva na Kranjskem v času: april, maj, junij 169 K 40 v.; pobratimstvo na Vrantsku 2 kroni; trgovski popotnik z Dunaja, povodom naročila pri Kocbiku, trgovcu v Marenbergu 1 K; prispevki slov. gimnazijev 34 K; J. Zatter, Gomiljsko, od gomiljskega omizija na veselici na Vrantsku 4 K 50 v; V. Bandelj, Št. Andraž, nabral na veselici pri Sv. Jakobu v Trstu 7 K 40 v; R. Koser, Vitanje, nabral na C. M. dan i. s. posojilnica v Vitanji 5 K, drugi rodoljubi 6 K, skupaj 11 K; upravnštvo »Mir«, Celovec 99 K, (glej »Mir« št. 29); Janko Marušek, nadzornik narodnih trakov, Zagorje, nabral od enih, ki so se zavezali nositi naredni trak in so bili zasačeni brez trakov 5 K; Ivana Rudolf, Črni vrh, nabrala pri svojih gostih 13 K; Salinka Meglič, Vrantsko, zbirka darov na veselici na Vrantsku 6 K; Lojzika Tomažič, Lokavec, ob priliki 20letnice rokodelskega društva v Lokavcu 106 K; posojilnica v Postojni 50 K; Josip Brie, Dornberg, nabral v veseli družbi 2 K; vesela družba v Kobaridu, darovala skupaj 8 K; podružnica Ljutomer od abit. Ferdo Vešnika, nabranje na dijaški veselici 4 K 80 v; narodno učiteljstvo v Podplatu pri Poljčanah (odposlano po narodnem založbi Celje) 7 K 10 v; Vnenc Leban, Šempas, nabranje na shodu županov v Kurnici 2 K; Hermina Petovarjeva, Ormož, nabrala na poroki svoje sestre Marice 9 K; Milka Širc, Unc, nabrala pri g. Beletu 13 K 20 v; M. Mesesnel, Vipava, nabral med vipavskimi rodoljubi 3 krone 25 v.; Ana Zupančičeva Ljubljana, volilo Marije Lorene i. s. vlož knjižica št. 16055, pr. 10 K; ki se je realizirala za 10 K 63 v.; gramofon »Zajca« v restavraciji »Županovi«, Ljubljana, nabral 5 K; Ljudmila Kregon, Kobarid, na odhodnici na čast svet. M. Fabijana, priredilo čitalniško in tamb. društvo v Kobaridu 18 K; upravnštvo »Mira«, Celovec, (glej št. 30) 100 K; L. Bučar, Kostanjevica, narodni davek za $\frac{1}{4}$ leta 3 K; Fr. Košča, Tolmin, nabral v kavarni g. Kavčiča pri družbi svinčnika 4 K; Ivan Košča, Sv. Jurij ob Ščavnici, nabral v gostilni Domnika, skupaj 6 K; Gabrijelčič, Brezje 2 K; Bogdan Ferline, Planina, nabral v veseli družbi pri župniku Škrbs na Povirji 11 K; Franc Hrašovec, Celje, nabral med abiturienti v Celju 30 K; iz izobraževalnega društva, Senožeče, dar 2 K; gospa Zakotnikova, nabrala in nekaj sama dodala na sokolski slavnosti na Pristavi, skupaj 40 K; župnik Krek Fr., Vranja peč, dar gdč. B. 3 K; vesela družba »Slavcev« povodom godu »Jakoba« pod »Skaleo«, nabral M. K. 2 K 60 v; vesela družba, praznovanje god Sv. Jakoba v Središču 5 K; G. Pikel, Postojna, dar Frana Jureca 33 K 33 v; V. Watzak, Šmartno pri Litiji, nabrali keglave pri Robavsu v Šmartnem 6 K 20 v.; Iv. Maselj, Novo mesto 2 K; J. Bergant, Rudolfov, dobljeno stavo pri kegljanju 2 kroni; Blažej Kane, Volšperk, narodnega davka za maj - avgusta 4 K; županstvo v Biljah preostanek neke knjižice 70 v; Dorani Bujlik, mesto naročnine N. D., ki je prenehala 4 K; Štefaniča Babnik, na letovišču v St. Juriju, nabrala pri ajdovih žgancih od navdušenih gostov 6 K 30 v.; Al. Hudovernik, Ljubljana, nabral narod. davka 42 K; Iv. Zupan, Draga 1 K 30 v; Matej Keček, Muta 2 K; dr. Gregor Žerjav, Ljubljana, dobiček pri igri 2 K.

Uj ravništvo našega lista so poslali:

Za društvo sv. Cirila in Metoda. — G. Milka Širc na Uncu K 4, katere so darovali 4 Mladoturki na potovanju v Cariograd. — Narodni kolegi tvrde F. X. Souvan mesto za venec umrelom Francetu Kadičniku 12:50. — Rodbini Perne-Mazi mesto vence na krsto g. Mat. Perneta K 40. — Štajersko omizje pri Bončarju v Ljubljani vsele slavnostnega govorja g. Blaža Zafrašnika K 10. — G. Anton Dečman tovarnar v Ljubljani mesto vence na grob Fran Kadičnika 20 kren. — Skupaj 86:50. — Srčna hvala! — Živel!

Za Prešernovo kočo na Stoli. — G. Josip in Marija Kušar v Kranju K 10 mesto vence na krsto dragega tovarinja g. Franceta Kadičnika. — Srčna hvala!

FRANC JOŽEFOVA ČRENKA VODA

Avtorska specjaliteta. Na želodcu bo lahajočim ljudem prizorodil je porab pripravljena Molleova Seidelits-praška, ki je preiskano domače zdravje in vpliva na želodčno krepilno ter pospešuje na prehajanje in stor s rastrom uspehom. Skatilica 2 K. Po počtemu povzeti raspoložila to zdravilo veček dan lekarju A. MOLL, c. in kr. dvorni salagatil, DUNAJ, Tuchsiben 9. V lekarnah na delži tehtati je izrecno MOLL-ev preparat, oznamovan z varnostno znamko in s podpisom.

13. 9. zv. 733 4 137 sr. jvzh. oblačno

14. 7. zj. 731 8 117 sl. svzh.

• 2. pop. 734 C 158 sr. jvzhod.

Srednja včerajšnja temperatura 13.7, norm. 19.0 Padavina v 24 urah 12.7 mm. Po noči je deževalo.

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

2842-1

Nov vegetabilski crème za prsi.

Najnovejša iznajdba iz prirodnih pridelkov. Razvitek in obnovitev prsi. Razkošen stas. Rabi se samo zunanje. Zdravniško preizkušeno. Lonček z navodilom stane K 3 — in K 5 —, poština 70 h. Prodaja in razpošilja gospa Käthe Menzel, Dunaj, VII, Mariahilferstrasse 120, II. St. T. 32. Znamke vseh dečela se sprejemajo. 2017—57

Samo pristni Macko.

Za gojitev lepote in zdravja.

Kaiser-boraks daje koži nežnost in svežost, jo dela belo, je izvrsten za snaženje zob in ust, je v vniklo olajšanje ob katarju in hripostvi, Kaiser-boraks omeči vsako vodo in je najboljše sredstvo za snaženje kože. Pristen samo v rdečih kartonih, 15, 30 in 75 vin. z nat. nav. Nikoll odprt! Kaser boraksovo milo, Tola milo in Tola parfum, Kaiser Boraks. — E. lni izd. za Av-Ogrsko BOGNMIKI VOITI, Dunaj III/1.

Samo 6 dni

Havre-New York

Francoske prekomorske družbe.
Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz, Havre v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje za vse slovenske pokrajine samo

28

Ed. Šmarda.

oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ljubljana Dunajska cesta 18 Ljubljana
v novi hiši „Kmetiske posojilnice“, nasproti gostilne pri „Figovcu“.

Novost!

Zastonj in poštnine prosto naročajte
moj novi veliki

cenik s koledarjem

za vsakovrstna darila, ki je ravno izšel.

FR. ČUDEN urar in trgovec
v Ljubljani.

St. 24.277.

Razglas.

2749 3

C. kr. deželna vlada je razpisom z dne 17. julija 1908, št. 15.266, dovolila, da se v mestu ljubljanskem tudi

vsako tretjo sredo v mesecu vrši semenj za konje.

Vsled tega privolila se glasi § 2., točka e, tržnega reda živinskim sejmom v dež. stolnem mestu Ljubljane z dne 22. junija 1907, št. 11.150, tako le:

„Prvo in tretjo sredo vsakega meseca je dopuščeno poleg navedene živine prignati na trg tudi konje.“

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 28. julija 1908.

Oes. kr. avstrijske

državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. maja 1908. leta.

Bohod v Ljubljano juž. žel.

5:50 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Gorica, d. ž., Trst c. kr. drž. žel. (ob nedeljah in praznikih do Trbiža).

7:05 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak (čezi Podrožčico, Celovec, Prago).

7:07 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9:26 predpolno. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čezi Podrožčico) Celovec, Prago.

11:38 predpolno. Osebni vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čezi Podrožčico) Celovec.

1:50 popoldne. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3:45 popoldne. Osebni vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čezi Podrožčico) Celovec, Praga.

7:10 zvečer. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

7:35 zvečer. Osebni vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čezi Podrožčico) Celovec, Praga.

10:40 ponoči. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čezi Podrožčico).

Odvod iz Ljubljane drž. kolodver:

7:28 zjutraj. Osebni vlak v Kamnik.

7:05 popoldne. Osebni vlak v Kamnik.

7:10 zvečer. Osebni vlak v Kamnik

10:50 ponoči. Osebni vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

AVGUST REPIC

sodar 33

Ljubljana, Kolezijske ulice 16

(v Trgovem)

izdeluje prodaja in popravlja

vsakovrstne

sode

po najnižjih cenah.

Izdolovatelj vozov

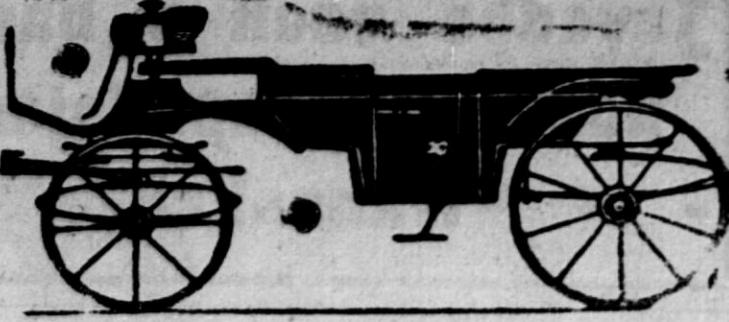
FRANC VISJAN

Ljubljana, Rimski cesti štev. 11

priporoča svojo bogato zalogo novih

in že rabljenih 33—33

vozov.

Štiri posestva

eno v obsegu nad 250 oralov in tri v obsegu po nekaj nad 100 oralov vsako s posebnimi in obdelana ter ležeča v roduvitem kraju Istre ob istriški železnici Trst-Buje

so pod ugodnimi pogoji naprodaj.

Na vsakem posestvu se nahaja veliko nasadov amerikanskih trt; eno posestvo je posebno ugodno za kakega trgovca z vini.

Natančnejše poizvedbe pri g. Edvardu Dolencu, veleposestniku v Orechku pri Prestranku ali pa pri g. dr. Mateju Pretnerju, odvetniku v Trstu.

2771—2

Kavarna „ILIRIJA“

Ljubljana 3 minute od južnega kolodvora Ljubljana

2658 5

je vsak dan

vso noč odprta.

Svarilo!

Prosimo spoštovana gospodinja, ne zahtevajte pri nakupu kar na kratko zavitek ali zaboček „cikorije“, temveč določeno znamko:

„Franck“

da imate zagotovilo za vedno jednako in najboljšo kakovost. — Pazite pri tem na te varstvene znamke in podpis, kajti naše zamotanje se v jednakih barvah, papirju in z podobnim natisom ponareja.

Henrik Franck & Sinovi
Zagreb

St. 26.392.

Razglas.

2785—3

Vsled razpisa c. kr. deželne vlade v Ljubljani z dne 7. avgusta 1908 št. 18.501 se z ozirom na to, da se je dokazala steklina pri enem psu, ki se je klatil po Viču in Glincah in skoraj gotovo tudi po Tržaški cesti ter je v občinah Vič in Brezovica ugrizil več psov, odreja na podlagi § 35. zakona z dne 29. februarja 1880 drž. zak. št. 35 za mesto Ljubljano od današnjega dne naprej do preklica

pasja kontumacija

V tem času morajo imeti vsi psi, torej tudi oni, ki se na vrvi vodijo po ulicah, torbo, ki popadanje populoma zabranjuje.

Tudi se ne smejo jemati psi v javne lokale, kakor gostilne, kavarne itd.

Ako bi kdo pri svojem psu zapazil sumljive znake, mora to takoj naznaniť mestnemu magistratu, psa pa do daljne odredbe varno zapreti.

Pse, ki bodo za časa kontumacije prosto ali brez dobro napravljene torbe letali okrog, bo konjač polovil in pokončal, proti lastnikom se bo pa kazensko postopalo.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 10. avgusta 1908.

C. kr. priv. zavarovalna družba.

C. kr. priv. zavarovalna družba za živiljenje.

„Avstrijski Feniks“ na Dunaju.

Vpladčana delniška glavnica K 8.000.000.

Družba zavaruje:

- proti skodam valed ognja, strela in parne ali plinove razstrele, kakor tudi proti skodam valed gašenja, podiranju poslopij in proti skodam vsled odnašanja premočnih reči, nadalje proti pošarnim škodam divine, zaloge vsakovrstnega blaga, kmetijskih orodij, podelke itd.;
- proti pošarnim škodam poljske podelke in klopovali v poslopijih in kopicah;
- proti skodam valed službenega ubitja zrcalnega stekla;
- rasnovrstno blago proti škodam, nastalim pri prevajanju po suhem in po vodi;
- proti skodam valed tatinskega vlema in veled tatvine in zaprtih in odprtih prostorov;
- proti vsakovrstnim telesnim nezgodam, nadalje sprejema jamstvena zavarovanja obrtnih podjetij, obdin, lekarstvarje, hišnih posestnikov, voznikov, lovcev itd.

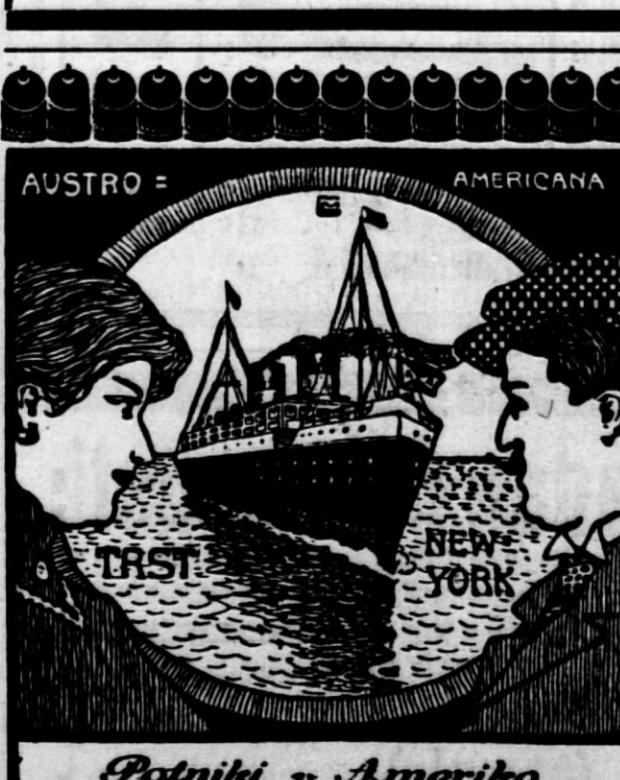
Natančnejše pojasnila daje redovoljno

Generalni zastop v Ljubljani

Sodniške ulice štev. 6.

44-8

Vodja generalnega zastopa: Jas. Prosenec.

Podnikti v Ameriko
Načrt želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
Simona na Kmetetra
v ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Kolodvorska pojasnila daje se brezplačno.

